

ALUMINIJ

Glasi delovnega kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

IZDAJA DELAVSKI SVET
TOVARNE GLINICE IN
ALUMINIJA
»BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO

UREDNIŠKI ODBOR

FRANC MEŠKO — predsednik; FILIP DOLINAR, STOJAN KERBLER, dipl. ing., ANTON KOKOL, CIRIL MURKO, IVAN MAZERA, VOJTEH RAJHER, dipl. ing., FRANC VRLIČ, VOJO VELIČKOVIČ, ANTON ZADRAVEC in odgovorni urednik STANE TO NEJC, dipl. ing.
Tisk CP Mariborski tisk
Maribor
Rokopisov in slik ne vračamo

ST. 5

MAJ 1967

LETNIK V.

Ob dnevu mladosti

25. maj velja uradno za praznik mladosti. Mladi so si ga izbrali za svoj praznik, ker na ta dan praznuje dan svojega rojstva eden najpomembnejših mož, ki jih pozna jugoslovanska zgodovina — tovariš Tito. Torej si mladi niso izbrali svojega praznika po naključju. Srečno naključje pa je, da je ta datum ravno v maju. Le kateri mesec v letu bi bil bolj primeren za praznik, ki je nekak sinonim za mladost, za veselje, za ljubezen?

Maj je mesec, ki tudi največjim pustežem vzburka kri v žilah; kar se še ni prebudilo v zgodnjih pomladanskih mesecih, se prav gotovo prebudi v maju. Maj je mesec, ki s svojim čarom vpliva na vse; narava poskrbi v tem mesecu, da se nam zaradi njene lepote in čara, ki ga izžareva, zdi vse lepše in čistejše; da smo izredno živahni in da se nam rodijo mnoge nove ideje, sveže in revolucionarne; da z novim poletom in močjo izvršujemo svoje naloge.

Da, to je mesec maj, ki vpliva s svojim čarom na razpoloženje ljudi bolj kot katerikoli mesec v letu. Zato tudi ni naključje, da se praznovanje dneva mladosti ne omeji na en sam dan — na 25. maj. Že mnogo prej pričnemo praznovati dan mladosti, tako da skoraj ne moremo več govoriti o dnevu mladosti, ampak govorimo o mesecu mladosti, o maju.

Formalni glasnik praznika — štafeta mladosti je krenila na svojo dolgo pot že zadnje dni aprila. Zvezno štafeto so ponesli proti Beogradu mladinci iz Zagreba že 29. aprila. Sočasno je krenilo na pot tudi mnogo lokalnih, občinskih in šest republiških štafet, ki bodo izročile tovarišu Titu pristržne čestitke in želje za osebno srečo in srečo njegovega naroda ob njegovem 75. rojstnem dnevu.

Prav letos so pozdravi in čestitke, ki jih občani naše domovine pošiljajo svojemu predsedniku, povezane z mnogimi, nadvse pomembnimi jubileji. Pred tridesetimi leti je postal tovariš Tito voditelj Komunistične partije Jugoslavije. Letos proslavljamo 50-letnico oktobrske revolucije, 30-letnico ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije, ki je bil na Čebinah, 25-letnico prvih partizanskih brigad, 30-letnico prve pokrajinske konference SKOJ na Lontezu pod Komnom in 25-letnico pionirske organizacije. Vsi ti jubileji in še mnogi drugi pa so zelo tesno povezani z življenjem in delom tovariša Tita.

In kaj je najlepše darilo,

ki ga lahko da mladina tovarišu Titu za njegov rojstni dan in za praznovanje teh pomembnih jubilejev? Dobro se še spominjamo besed tovariša Tita, ki je govoril o tem, če naj bo datum njegovega rojstva dan, ko učencem ne bo treba v šolo in delavcem ne na delo. Tovariš Tito je dejal, ko so ga vprašali, kako naj praznujejo njegov rojstni dan, približno takole: »Najlepše darilo, ki mi ga lahko da naš narod in naša mladina za moj rojstni dan, je delo in delovni uspehi. Dragi mladinci, učite se! Vaši uspehi bodo najlepše darilo za moj rojstni dan.«

To so bile resnično iskrene besede, iskrena želja človeka, ki je najbolj srečen, če vidi delo in uspehe naroda, za katerega je žrtvoval vse svoje življenje; za katerega srečo in lepšo bodočnost je žrtvoval vsak atom svojih moči. To so besede človeka, ki sam ni poznal prostega časa, ki je bilo njegovo življenje ena sama borba, delo in odrekanje za blagor naroda, ki ga je ljubil, ki ga bo ljubil do svoje poslednje ure. Pokažimo temu človeku, ki je bil v času vojne vsak hip pripravljen za svoj narod žrtvovati tudi življenje, da smo vredni njegovih žrtvev in njegovega dela. Pokažimo mu, da smo narod, ki zna ceniti žrtve in biti hvaležen. Oddolžimo se mu s tem, kar si najbolj želi, z aktivnostjo in delovnimi uspehi, z dvema stvarima, ki ju je vedno najbolj cenil in po katerih se je vedno odlikoval. D. F.

Novi člani organov upravljanja

20. aprila smo v našem podjetju izvolili polovico novih članov v delavski svet in svete proizvajalcev delovnih enot. Na prvi seji delavskega sveta je volilna komisija poročala, da so volitve potekale v redu in da je od skupnega števila vpisanih volilnih upravičencev glasovalo 1716 delavcev ali 89%. — 216 volilnih upravičencev je bilo odsotnih.

V DELAVSKI SVET JE BILO IZVOLJENIH 30 NOVIH ČLANOV, IN SICER:

— iz DE glinice: Janez Sukič, Franc Meško, Stefan Dončec, Martin Majcenovič, Ivan Modrič in Franc Junger za dve leti in Mirko Hrenko za enoletno mandatno dobo;

— iz DE energetike: Andrej Gornik in Rudi Mlinarič;

— iz DE Aluminij: Adolf Kosi, Franc Pukšič, Ivan Kostanjevec, Vinko Horvat, Ludvik Vorina, Jože Znidar, Simon Habjanič in Srečko Primožič;

— iz DE vzdrževalni obrati: Rudi Belšak, Mirko Adamčič, Franc Jelen, Alojz Menoni, Alojz Kornik, Alojz Zupanič in Ivan Palfy;

— iz DE strojne službe: Stanko Verbančič, Stojan inž. Kerbler in Vida Detiček;

— iz DE promet: Ludvik Mesarič, Lovro Mesarič in Ciril Murko.

Tako dopolnjen delavski svet se je sestal na svoji prvi redni seji 4. maja 1967. Na tej seji je delavski svet izvolil verifikacijsko komisijo, sprejel poročilo predsednika volilne komisije o izvršenih volitvah, vzel na znanje poročilo verifikacijske komisije, potrdil mandate novo izvoljenim članom delavskega sveta (razen enemu, ki ni bil na seji), potrdil poročilo predsednika upravnega odbora o delu upravnega odbora v pretekli mandatni dobi, dal razrešnico dosedanjemu upravnemu odboru ter izvolil novi upravni od-

bor in stalne komisije delavskega sveta.

Za člane upravnega odbora je kandidiralo 15 članov delovne skupnosti, in sicer:

Mirko Adamčič, Jože Cafuta, Ivan Gerjovič, Franc Jelen iz DE vzdrževanja; Stanko inž. Debeljak in Filip Dolinar iz DE osrednje službe; Konrad Ferk, Adolf Kosi in Franc Pukšič iz DE aluminij; Franc Meško, Martin Majcenovič in Oto Težak iz DE glinice; Viktor Prelog iz DE promet; Veljko Vučkičević in Jože Zupanič iz DE energetika.

V UPRAVNI ODBOR PA SO BILI IZVOLJENI:

Mirko Adamčič, Stanko inž. Debeljak, Ivan Gerjovič, Franc Jelen, Adolf Kosi, Franc Meško, Martin Majcenovič in Jože Zupanič.

ZA NAMESTNIKE ČLANOV UPRAVNEGA ODBORA SO KANDIDIRALI IN BILI IZVOLJENI: Ivan Firbas, Viktor Mazaben in Edi Menoni iz DE vzdrževalni obrati, Franc Junger in Ivan Modrič iz DE glinice, Ciril Kovač in Ivan Krajnc iz DE osrednje službe in Ivan Kostanjevec iz DE aluminij.

V stalne komisije delavskega sveta so bili izvoljeni:

KOMISIJA ZA POSLOVNI PROGRAM IN PLAN:

Anton Kokol, Vida Detiček, Viktor Prelog, Konrad Ferk in Ivan Beras.

KOMISIJA ZA TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

(ima tri stalne člane, ki jih imenuje delavski svet, in dva člana, ki jih ime-

nuje SP DE tiste DE, kjer se tehnična izboljšava uvaja): Stanko Verbančič — predsednik, (Nadaljevanje na 2. strani)

Tudi letos sprejem Titove štafete v Kidričevem

Kot vsako leto doslej, so tudi letos mladinci TGA poskrbeli za sprejem Titove štafete v Kidričevem. Navadno je bil sprejem štafete mladosti pred upravnim sloopjem tovarne, letos pa je prispela štafeta v naš kraj popoldne, zato so jo občani Kidričevega, med katerimi je bilo največ pionirjev osnovne šole »Boris Kidrič«, sprejeli v naselju.

Najprej so prinesli pred svečano okrašeno tribuno mladinci iz Cirkovc lokalno štafeto, zatem pa še mladinci iz Kidričevega občinskega štafeto, ki so jo prevzeli od lovrenških mladincev.

Štafeto mladosti je pozdravil predsednik aktiva ZMS tovarne tovariš Milan Nežmah, ki je med drugim dejal: »V imenu kolektiva tovarne glinice in aluminija Boris Kidrič, Kidričevo, in v imenu vseh družbenih organizacij na področju Kidričevega ter v imenu vseh občanov našega kraja — pozdravljam vas, nosilce štafete mladosti, ki jo nesete našemu dragemu tovarišu Titu za njegov 75. rojstni dan.

Štafeta mladosti je nosilec dobrih želja in pristržnih pozdravov tovarišu Titu; je simbol mladosti in spominov na leta, ki smo jih na poti v lepšo bodočnost prehodili doslej pod njegovim vodstvom. Praznik našega dragega voditelja je hkrati tudi praznik vse mladine; ne samo 25. maj, ves mesec maj postaja mesec mladosti, mesec, ko lahko mladi pokažejo svojo dejavnost, vse sadove svojega dela; ravno delo mlade generacije pa pomeni najlepšo čestitko tovarišu Titu.

Tovariši mladinci: ponesite našemu dragemu Titu najlepše pozdrave in želje občanov Kidričevega za njegov rojstni dan. Želja nas vseh je, da bi še dolgo živel in nas vodil v nadaljnji izgradnji socialistične Jugoslavije.«

Po krajšem postanku je štafeta nadaljevala pot proti Ptuj. D.

Varilca

Novi člani svetov proizvajalcev DE

V svete proizvajalcev delovnih enot je bila izvoljena polovica novih članov za mandatno dobo dveh let, ker je polovici potekel mandat po uveljavljenem rotacijskem načelu.

NOVI ČLANI SP DE GLINICE SO:

Stanko Gajšt, Oto Težak, Ivan Hrenko, Jožica Firbas, Stanko Kovačec, Stanko Brglez, Mirko Žuran, Anton Dobnik, Anton Repinc, Avgust Korošec, Janko Kolarič, Stanko Pišek, Franc Kmetec, Jože Selinšek, Jože Vidovič, Edi Avbel, Ludvik Perger, Jakob Šohar; nadomestno za dobo enega leta je bila izvoljena Klotilda Letonja.

NOVI ČLANI SP DE ENERGETIKE SO:

Štefan Fuks, Franjo Ceci, Andrej Gornik, Jože Zupanič, Srečko Kramberger, Jože Rožman, Franc Lah, Ivan Marguč, Franc Mlakar in Andrej Mere.

NOVI ČLANI SP DE ALUMINIJA SO:

Franc Flajs, Konrad Ferik, Franc Hergula, Franc Jerič, Boris Solovjev, Martin Petrovič, Ernest Andrejek, Mirko Vinter, Janez Pulko, Ivan Soršak, Stanko Toplak, Štefka Znidarič, Ivan Vidovič, Feliks Irgl, Konrad Fladung, Franc Potočnik, Mihael Korošak, Štefan Bratovščak, Franc Vrtič, Janko Špoljar.

NOVI ČLANI SP DE VZDRŽEVANJSKIH OBRATOV SO:

Viktor Brglez, Zvonko Klajderič, Ivan Gerjovič st., Anton Slešič, Ferdo Zupančič, Ivan Pišek, Stane Lampič, Slavko Marguč, Franc Mesarec, Franc Gotvajn, Mira Verbančič, Ivan Kopajnik, Albin Špehonja, An-

ton Fajfarič, Anton Arnuš, Milan Mojzer, Franjo Terbuč, Marjan Lovrenčič, Franc Širec in Rudi Bogdan.

NOVI ČLANI SP DE PROMETA SO:

Franc Gerečnik, Ivan Pinterič st., Anton Zdravec, Franc Pukšič, Anton Arnuš, Janez Štumberger, Anton Šibila, Vinko Čuš, Franc Lačen, Alojz Marin, Konrad Posavec, Franc Bezjak in Ernest Kupčič.

NOVI ČLANI SP DE OSREDNJE SLUŽBE SO:

Cveta Adamčič, Adolf inž. Simonič, Franc Javernik, Alojz Kapun, Anton Vrabl, Boris inž. Gornik, Ljubo Keber, Milica Mojzer, Franjo Verbanec, Andrej Toplek, Valter Skačej, Albin Tomše, Franc Godec, Jože Srpič in Irena Draškovič. Tonka Murko je bila izvoljena nadomestno za eno leto. K.-n.

POROČILO VOLILNE KOMISIJE O REZULTATIH VOLITEV V DS PODJETJA

Na podlagi čl. 40 Temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah daje volilna komisija za izvedbo volitev članov delavskega sveta podjetja naslednje poročilo:

delavski svet je razpisal volitve v delavski svet in svete proizvajalcev delovnih enot s svojim sklepom na seji 21. 3. 1967. S tem sklepom je bilo določeno, da bodo volitve 20. 4. 1967.

Na podlagi členov 16, 25 in 43 Temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah ter čl. 67 Statuta podjetja je delavski svet določil, da bomo izvolili v posameznih delovnih enotah naslednje število članov DS za dveletno mandatno dobo in za enoletno mandatno dobo:

v DE glinica 6 članov za dveletno mandatno dobo in 1 člana za enoletno mandatno dobo,
v DE energetika 2 člana za dveletno mandatno dobo,
v DE aluminij 8 članov za dveletno mandatno dobo,
v DE vzdrževanje 7 članov za dveletno mandatno dobo,
v DE osrednje službe 3 člana za dveletno mandatno dobo,
v DE promet 3 člana za dveletno mandatno dobo,
skupaj 29 članov za dveletno mandatno dobo in 1 člana za enoletno mandatno dobo.

Zbore delovne skupnosti podjetja v posameznih delovnih enotah je sklical predsednik delavskega sveta, in so bili:

v DE glinica 7. 4. 1967, v DE energetika 5. 4. 1967, v DE aluminij 6. 4. 1967, v DE vzdrževanje 6. 4. 1967, v DE osrednje službe 6. 4. 1967, v DE promet 6. 4. 1967.

Na vseh zborih je bila navzoča z zakonom predpisana kvalificirana večina volivcev in so bili zbori upravičeni predlagati popolne kandidatne liste.

Na zborih delovnih skupnosti v delovnih enotah je bilo veljavno predlaganih naslednje število kandidatov za člane delavskega sveta:

v DE glinica 15 kandidatov,
v DE energetika 4 kandidati,
v DE aluminij 12 kandidatov,
v DE vzdrževanje 11 kandidatov,
v DE osrednje službe 7 kandidatov,
v DE promet 4 kandidati.

Skupaj je bilo predlaganih 53 kandidatov za člane delavskega sveta.

Volilna komisija je ugotovila zakonitost postopka pri predlaganju kandidatov, vse predložene kandidatne liste potrdila in jih razglasila.

Cas in kraj volitev je volilna komisija pravočasno razglasila. Volitve v delavski svet podjetja in v svete proizvajalcev delovnih enot so bile 20. 4. 1967 v času od 5. do 23. ure.

Volitve po posameznih voliščih so vodili volilni odbori, imenovani od volilne komisije.

Po pregledu volilnega materiala je volilna komisija ugotovila, da so volitve na vseh voliščih bile pravilne in da ni bilo nobenih nepravilnosti, ki bi vplivale na rezultate volitev.

Volilna komisija je pregledala volilni material in ugotovila naslednje rezultate pri volitvah za člane delavskega sveta:

v DE glinica od 331 volilnih upravičencev je volilo 300 ali 90,63 %, v DE energetika od 121 volilnih upravičencev je volilo 114 ali 94,21 %, v DE aluminij od 540 volilnih upravičencev je volilo 472 ali 87,41 %, v DE vzdrž. od 439 volilnih upravičencev je volilo 392 ali 89,29 %, v DE osr. službe od 330 volilnih upravičencev je volilo 286 ali 86,67 %, v DE promet od 171 volilnih upravičencev je volilo 152 ali 88,89 %.

Od 1932 vpisanih volilnih upravičencev je glasovalo 1716 ali 89 %.

Skupno je bilo odsotnih 216 volilnih upravičencev ali 11 %. Od tega je bilo opravičeno odsotnih 150 volivcev ali 7,76 %, neopravičeno pa je bilo odsotnih 66 volivcev ali 3,42 %.

Od skupnega števila 1714 oddanih glasovnic je bilo 78 neveljavnih, kar je 4,5 % oddanih glasovnic.

Dva volilna upravičenca, ki sta po volilnem imeniku glasovala, nista oddala glasovnic.

Spričo take udeležbe so volitve v smislu določila čl. 39 Temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah veljavne.

Imena izvoljenih kandidatov za člane delavskega sveta je volilna komisija po ugotovitvi števila glasov za posamezne kandidate razglasila in vsem izvoljenim kandidatom izdala potrdila, da so izvoljeni v delavski svet podjetja.

Volilni odbor deli volivcem volilne listke in jim pojasnjuje, kako morajo voliti. Iz volilne enote osrednjih služb, volišče 1

NOVI ČLANI ORGANOV UPRAVLJANJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Stojan inž. Kerbler in Ivan Ozimek — člana.

KOMISIJA ZA KADROVANJE IN ŠTIPENDIRANJE: Alojz Zupanič — predsednik, Ivan Gerjovič, Jože Brglez, Franc Vrlič, Oto Težak, Franc Kumer in Ludvik Vorina — člani.

KOMISIJA IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA: Janez Sukič — predsednik, Rudi Belšak, Rudi Stelcer, Rudi Majcen in Branko Kolarič — člani.

KOMISIJA ZA SKUPNO POTOŠNJO IN DRUŽBENI STANDARD: Miha Emeršič — predsednik, Jože Zupanič, Ivan Kostanjevec, Lovro Mesarič, Maks Tominc, Konrad Kramberger in Ivan Lajh — člani.

KOMISIJA ZA VARNOST PRI DELU: Mirko Adamčič — predsednik, Ivan Jakomini — tajnik, Janez Pulko, Srečko Kramberger, Janez Žuran, Ciril Murko in Alojz Zupanič — člani.

KOMISIJA ZA PROŠNJE IN PRITOŽBE: Franc Vreže — predsednik, Vinko Klemenčič in Janez Sršen — člana.

KOMISIJA ZA IZREKANJE VZGOJNIH UKREPOV ZARADI KRŠITVE DELOVNE DOLŽNOSTI: Franc Jelen — predsednik, Franc Turk — namestnik predsednika, Simon Pešec — član, Srečko Primožič — na-

mestnik člana, Ivan Modrič — član, Ernest Jamer, namestnik člana.

NATEČAJNA KOMISIJA: Janez Sukič, Stane Lampič, Stanko Klinc.

UPRAVNI ODBOR POČITNIŠKEGA DOMA: Peter Gegič — predsednik, Janko Krajnc, Ivan Firbas, Hedvika Pulko, Janez Sukič, Vinko Horvat in Stanko Klinc — člani, sezonski vodja počitniškega doma pa je član UO po položaju.

UREDNIŠKI ODBOR TOVARNIŠKEGA ČASOPISA »ALUMINIJ«: Franc Meško — predsednik, Anton Kokol, Anton Zdravec, Franc Vrlič, Filip Dolinar, Stojan inž. Kerbler, Ciril Murko, Vojteh inž. Rajher, Vojo Veličkovič in Ivan Mazeza — člani.

KOMISIJA ZA ODPIS OSNOVNIH SREDSTEV: Mirko Adamčič — predsednik, Rudi Belšak in Franc Lašič — člana.

KOMISIJA ZA ODPIS DROBNEGA INVENTARJA: Branko Kolarič — predsednik, Franc Novak in Jože Znidar — člana.

Delavski svet je na prvi seji razpravljal tudi o odgovoru na sklep delavskega sveta o poslovanju počitniškega doma v letošnjem letu in v zvezi s tem tudi o predlogih vodstva podjetja in sklenil, da se razveljavi sklep delavskega sveta, ki je bil sprejet na seji dne 21. marca 1967, s katerim je določeno, da je treba dati počitniški dom v najem.

Delavski svet je sklenil, da bo v letu 1967 posloval počitniški dom kot organizacijska enota podjetja, kot je to določeno v statutu podjetja. — Določil je tudi cene oskrbnega dne za člane kolektiva in njihove svojece:

— v zgradbah »Lada in »Aluminij« za odrasle 20 N din, za otroke do 10 let starosti pa 15 N din, v vikend hišicah 15 N din za odrasle, za otroke pa 10 N din. Cena oskrbnega dne za tuje goste je od 40 do 55 N din, vse proste zmogljivosti je treba oddati tujim interesentom.

K.-n.

Iz prve plenarne seje TOS

Tovarniški odbor sindikata je sklical 13. aprila 1967 prvo plenarno sejo TOS TGA, na kateri je obravnaval predvsem problematiko sindikalnih podružnic, volitve v organe samoupravljanja (sedaj so že za nami), vprašanje nadaljnje obstoja počitniškega doma v Crikvenici, o nalogah komisij za izdelavo plana dela TOS ter o imenovanju komisije za izdelavo plana dela za mandatno obdobje 1967/69.

Plenuma so se poleg članov tovarniškega odbora sindikata udeležili tudi vsi predsedniki SP in sindikalnih pododborov, predsednik UO počitniškega doma v Crikvenici, sekretar OO

ZK TGA ter predstavnik občinskega sindikalnega sveta Ptuj. Najprej je predsednik TOS Franc Emeršič prebral poročilo IO TOS za čas od običnega zbora do prve plenarne seje, iz katerega povzemamo nekaj vrstic.

Uvodoma je poudaril, da se je IO TOS sestel enkrat, sekretariat pa dvakrat in da so seje bile dokaj živahne in zanimive. Opaziti je, da se posamezni člani, predvsem predsedniki komisij, še ne znajdejo pri svojem delu, in da jim bo potrebno od začetka seveda pomagati.

Izvršni odbor bo skušal napraviti pri delu prelomnico in iti po novi poti. Delo TOS bi naj bilo usmerjeno prvenstve-

no na posluš članstva, kajti TOS ne želi nikakršnega dirigiranja od zgoraj, vsekakor pa bo pri tem potrebna precejšnja aktivnost IO sindikalnih podružnic, pododborov in seveda vseh političnih organizacij. Ko je govoril o prevzemu dejanskega stanja od prejšnjega odbora, je poudaril, da so naleteli tudi na nekaj ovir, ker niso sprejeli vsega tako v redu, kot bi morali, zaradi česar bodo ustanovili inventurno komisijo, ki bo prevzela dejansko stanje, vse nerabne predmete pa odpisala.

Komisija za šport in rekreacijo se je sestala že dvakrat in obravnavala med drugim prob-

lem letnega oddiha naših članov v počitniškem domu ter o pripravah na športno tekmovanje. Druge komisije se še niso sestale, vendar je plenum priporočil vsem predsednikom komisij, da naj se čimprej sestanejo in izdelajo svoj program dela ter tako prenašajo svoje naloge na SP in pododbore.

Ce že govorimo, da bo delo IO TOS odvisno od vsega članstva in da moramo prisluhniti najnižjemu, bo odgovornost IO SP, da se večkrat sestanejo in rešujejo svoje probleme sproti, TOS pa obveščajo z zapisniki s svojih sej, o važnejših problemih pa takoj.

Poudarjeno je bilo, da ima sindikalna organizacija v TGA vse pogoje za zelo dobro delo, ki je namenjeno v pomoč delovnemu človeku. Če se bo delo sindikalne organizacije tako usmerilo, bo s temi idejami zastopalo interese delavcev, potem ne bo več slišati opazk in pripomb, češ, »kje je sindikat, kaj je sindikat in čemu še plačujemo članarino«. V razpravi, ki je bila zelo konkretna, temeljita in živahna, je predsednik najprej še enkrat poudaril, da si je TOS zadal trdno nalogo, da bo sindikalno delo res prilagodil željam in potrebam vsega članstva, pri čemer pa se je treba zavedati, da bo potrebno intenzivno sodelovanje z vsemi družbeno-političnimi organizacijami v kolektivu, v prvi vrsti pa z organi delavskega samoupravljanja.

Predsednik SP vzdrževanja je poudaril, da je njihova SP imela do plenarne seje že tri seje, od katerih eno skupno z aktivom ZK (kar je zares hvalje vredno) in da so na teh sejah razpravljali precej o kandidatih za organe upravljanja.

Nadalje je menil, da niti SP niti TOS ne bi smeli ostati pri dosedanjih uspehih in se z njimi zadovoljiti tako, da bi po preteku mandatne dobe spet poslušali očitke, da nismo nič delali.

Glede dodeljevanja pomoči je tajnik TOS povedal, da bo TOS imenoval komisijo, ki bo izdelala pravilnik o dodeljevanju pomoči, sredstva za to pa bodo proporcionalno razdelili na vse podružnice. Vendar pa je treba tu vedeti, je poudaril tovariš tajnik, da z enkratno pomočjo ne rešujemo socialnih problemov posameznih članov naše delovne skupnosti. Predsednik pododbora elektrone je poudaril, oziroma izrazil željo članov DE aluminija, da bi sindikat skupaj z organi samoupravljanja res intenzivno delal. Glede dotacij, ki jih razdeljuje, je menil, da bo treba več razprave, prav tako tudi o delitvi OD, kajti dosedanje razprave na DS so pokazale, da odločno zahtevamo, da sprejemamo take samoupravne akte, ki ne bodo krnili pravic naših proizvajalcev. Sočasno se je tudi zavzel za to, da bo treba v prihodnje posvetiti več pozornosti sprejemanju ljudi v tovarno, saj pridejo večkrat v službo taki ljudje, ki niso nujno potrebni službe in jim je le-ta le dodatni vir za njihove dohodke.

Glede usode počitniškega doma je bilo mnenje večine članov plenuma, da je bila usoda doma zapečaten s sklepom DS, vendar pa sodijo, da predlog ali sklep, da se dom odproda, ni najprimernejši. Člani plenuma so izjavljali, da v letošnjem letu ni bilo odziva zato, ker je bila cena za oskrbniki dan previsoka. Zanimalo jih je tudi, kdo je postavil tako visoko ceno, ko pa po drugi strani opažamo, da imajo drugi domovi neprimerno nižje cene. Vsi so v glavnem poudarjali, da bi bila prodaja doma nes pametna in nesmotna poteza, ki je ne bi bilo moč z ničemer opravičiti.

Po daljši razpravi so člani plenuma enoglasno sprejeli sklep, da pošljejo delavskemu

svetu predlog, da doma ne bi odprodali, temveč da bi poiskali vse možnosti, da bi dom obdržali in s tem omogočili članom kolektiva, da bi lahko primerno preživeli svoj letni uopust.

Med drugim so člani plenuma tudi predlagali, da bi za tiste člane naše delovne skupnosti, ki so socialno šibki in nimajo dovolj sredstev, odobrili iz sklada skupne porabe del sredstev, s katerimi bi lahko takim članom pomagali, oziroma jim omogočili prijeten odih.

Nadalje so člani plenuma sodili, da bi bilo potrebno pri dodeljevanju dotacij raznim organizacijam upoštevati predvsem privolitve vseh članov naše delovne skupnosti, saj je že vse preveč kritike na račun NK Aluminija in raznih drugih izdatkov, saj bi kazalo precejšnji del teh sredstev morda bolj pametno in tudi bolj upravičeno vložiti v oddih in rekreacijo širokega kroga članstva.

Predstavnik občinskega sindikalnega sveta je poudaril, da je iz poročila, ki ga je podal predsednik TOS, dobil občutek, da si je vodstvo sindikalne organizacije v TGA pravilno začrtalo smernice svojega dela. Ni namreč nujno, da bi sklicevali preveč sej in sestankov, važno je pravilno delovanje oziroma sodelovanje s samoupravnimi organi podjetja. Prav tako ni priporočljivo, da bi se pristojnosti sindikalne organizacije preveč drobile.

»Če se še dobro spominjam,« je dejal tovariš Kosi, »je bilo na vaši konferenci TOS precej govora o obveščanju v kolektivu, mislim pa, da tu ni treba nobenega posebnega poudarka, saj imate na voljo kot najboljšo sredstvo za obveščevanje vaš redni list ALUMINIJ, preko katerega lahko seznanite vse članstvo o tem, kaj ste delali in kaj nameravate še delati. Govora je bilo tudi o nagradah, ki bi jih sindikalna organizacija podeljevala tistim sindikalnim funkcionarjem in aktivistom, ki bi se s svojim delom še prav posebno izkazali. Moje mnenje je, da ne bi smeli teh stvari gledati tako ozko in da za take namene ne bi oporekali sredstev. V bodoče bi naj ostalo več sredstev pri sindikalnih podružnicah. Kar zadeva dodeljevanje socialne pomoči, kot so to nekateri tovariši v razpravi poudarjali, pa mislim, da je nujno, da le-te dodeljuje le sindikat, kajti ko se pojavi kakšen posebno kritičen problem, boste prav gotovo našli polno razumevanje pri vaših samoupravnih organih.«

Ob koncu so člani plenuma razpravljali še o nekaterih zadevah in sprejeli še nekaj sklepov. Omenim naj najvažnejše: imenovana je bila komisija, ki naj spremlja delo organov samoupravljanja ter delitev OD, dolžna pa je tudi dajati pripombe in predloge pri sprejemanju važnih aktov podjetja. Imenovana je bila tudi komisija za izdelavo programa dela. Za medobratno športno srečanje je bilo odobrenih 120.000 S dinarjev. Sprejet je bil sklep o praznovanju 1. maja oziroma o izvedbi programa, ki bo 28. 4. v dvorani restavracije (to je bilo) ter o predvidenem koncertu KUD »Branko Krstmanovič« iz Beograda, ki bi naj v okviru tedna bratstva in enotnosti gostovalo v Kidričevem v času od 20. do 30. maja. Omenjeni koncert pa bo le v primeru, če bo TOS sprejel za to izredno dotacijo. Nadalje je bilo sklenjeno, da lahko sekretariat TOS odobrava sredstva v višini do 20.000 S dinarjev, IO TOS odobrava sredstva v višini do 100.000 S dinarjev, nad 100.000 S dinarjev pa odobrava sredstva plenum tovarniškega odbora sindikata TGA. Sklenili so tudi, da bodo za prvi maj in

za 29. november obiskali bolne člane, ki so v bolnici, zdravilišču ali na domu, sekretariat TOS pa naj določi višino zneska za nabavo darilnega paketa, vendar za vse člane enako. Glede pomoči članom kolektiva je bil sprejet sklep, da bodo sredstva za pomoč članom kolektiva razdelili proporcionalno na SP, te pa so dolžne, da s socialno službo v podjetju ugotovijo stvarno potrebo prosilcev.

Delitev sredstev za enkratno pomoč naj ne bi preseгла 200 N dinarjev. Govorili so še tudi o ustanovitvi koordinacijskega odbora za pomoč Vietnamu, ki bi deloval skozi daljše obdobje. Na predlog predstavnika ZB terena Kidričeve je TOS dolžan imenovati v ta odbor tudi svojega zastopnika.

Sklenili so še, da je višina dnevnice za funkcionarje sindikata 4000 S din, v izjemnih primerih, kadar gre za daljša potovanja in pa nočnine v hotelih, pa je pooblaščen sklepati sekretariat TOS.

Sekretariat TOS pa je sočasno še zadolžen za kontrolo o porabi sredstev za potrebe godbene sekcije, porabo sredstev pa je treba prilagoditi višini dotacije, ki jo bo odobrilo podjetje oziroma organi upravljanja.

S tem sestavkom smo, upamo, dovolj obširno in jasno obvestili vse naše člane kolektiva o delu tovarniškega odbora sindikata, vse podrobnejše informacije, ki bi jih želeli posamezni člani naše delovne skupnosti, pa bodo razložili vsi člani plenuma, ki so to tudi dolžni, želeli pa bi, da bi se tudi člani kolektiva oglasili v našem tovarniškem glasilu s svojimi pripombami in predlogi o bodočem delu naše sindikalne organizacije.

M. F.

Feliks Pišek zajema vzorec gostega luga

Ali se zavedamo odgovornosti?

Volitve v svete proizvajalcev delovnih enot in v delavski svet so za nami, zaradi česar lahko danes je mirno analiziramo, kaj smo do sedaj sploh naredili in kaj mislimo sploh delati vnaprej. Naša analiza in nekatere ugotovitve pa bodo še toliko lažje, ker so med tem časom že vsi sveti proizvajalcev delovnih enot izvolili svoje predsednike in namestnike ter razne komisije, to pa je storil tudi že delavski svet, ki je zraven komisij izvolil tudi novi upravni odbor, ki pa se je med tem časom že tudi sestel in izvolil svojega predsednika in namestnika.

Do tukaj je torej vse v redu in prav, zato pustimo to ob strani in se lotimo takoj obljubljenih analiz dosedanjega opravljenega dela, iz katere bomo lako izluščili predvsem tisto, kar ni prav, in kar se ne bi smelo dogajati v naši vsakdanji praksi!

Zato pričnimo kar pri prvih sejah svetov proizvajalcev de-

lovnih enot, na katerih je bilo treba zraven predsednika in namestnika izvoliti tudi vse potrebne komisije, ki morajo biti pravzaprav vezne niti vsega samoupravnega dela v delovni enoti.

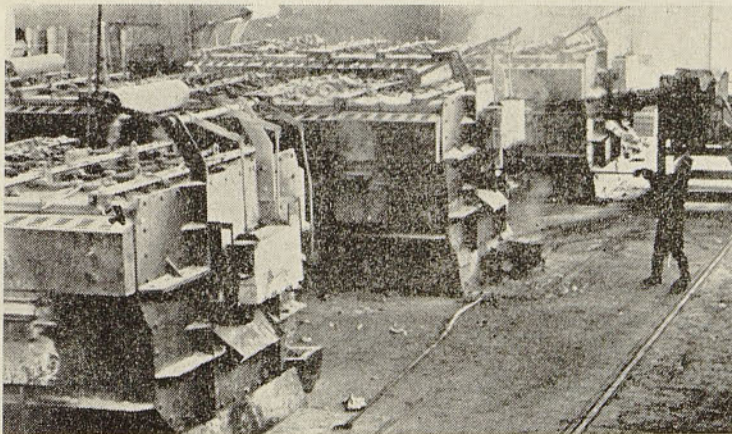
Žal bom, kot vedno do sedaj, tudi tokrat začel kar pometat pred svojim pragom, to je pred delovno enoto glinice! Sočasno pa prosim tudi druge tovariše iz ostalih delovnih enot, naj skušajo primerjati svoje delo, če ni morda enako temu v glinici ali morda celo še boljše!!

Že v predvolilni kampanji smo želeli izbrati po možnosti take kandidate, ki bodo zraven svojih vsestranskih sposobnosti, imeli tudi veliko volje do dela v samoupravnih organih, saj brez te ne pomaga prav nobena, še tako velika in močna sposobnost. Prepričani smo bili, da smo v glavnem uspeli, saj so svoje kandidate potrdili skoraj vsi predlagani s svojim podpisom, pozneje pa so bili tudi izvoljeni v te organe.

In prav potem se je pričelo tisto, česar smo se sicer bali, nismo pa na to tako na široko računali! Masovno odklanjanje raznih funkcij v organih samoupravljanja je povzročilo trenutno zmedo, saj so delo odklanjali predvsem mladi oziroma na novo izvoljeni člani sveta proizvajalcev delovne enote glinice. Vsemogoči izgovori in razlogi so bili na prvi seji, samo da bi se na kar najlažji način izognili aktivnemu delu v organu samoupravljanja, ki pa bi moralo izhajati prav iz delovnih enot. Nekateri so poslali svoje poverilnice in anketne liste že pred prvo sejo SPDE in se te seje sploh niso udeležili, predtem pa so dali že tudi jasno vedeti, da ne bodo sprejeli prav nobene zadolžitve, ki bi jih vezala na kakršnokoli odgovornost. Kako so nekateri novo izvoljeni člani šteli za važno udeležbo na prvi seji, nam dovolj jasno kaže tudi naslednji komentar, ko je eden izmed novo izvoljenih članov dejal: »Tudi jaz ne bi prišel danes na sejo, če slučajno ne bi imel opravka v tovarni!« Na vprašanje, zakaj tako, mi je dejal: »Saj so tudi ostali rekli, da ne bodo prišli na sejo!«

Brez dvoma pomeni teh nekaj besed precej več, kot se to morda kaže na prvi pogled, kajti po teh tako jasno in prepričljivo izrečenih besedah bi se dalo lahko sklepati, da gre tukaj za namerno bojkotiranje prve seje sveta proizvajalcev delovne enote, čeprav morda to tokrat ni bilo tako!

Ne glede na vse to pa se po vsem tem odločno zastavlja vprašanje, zakaj prihaja v zadnjem času do vedno večjega odklanjanja funkcij v organih delavskega samoupravljanja in (Nadaljevanje na 8. strani)

Zbiralne peči v livarni

UO pripravlja navodila, smernice in sprejema sklepe za gospodarjenje z družbenimi sredstvi

TAKSNA OPREDELITEV JE VODILA V PRÉTEKLEM LETU ČLANE UPRAVNEGA ODBORA PRI NJIHOVEM DELU.

Upravni odbor je imel v pretekli mandatni dobi 26 sej, in sicer 14 rednih, 10 nadaljevalnih, eno izredno in eno žalno sejo.

Skoraj na vsaki seji je upravni odbor obravnaval zadeve iz proizvodnje, jih obdeloval in sprejemal ukrepe za gospodarjenje v podjetju. Posvečal je vso pozornost izvrševanju sklepov delavskega sveta in drugih organov upravljanja in pripravljaj materiale za delavski svet. Upravni odbor je skrbel za zakonito delo svetov proizvajalcev delovnih enot tako, da je pregledal določila splošnih aktov oziroma njihovih sprememb in dopolnitev, ko so jih sprejeli sveti proizvajalcev delovnih enot, in o ugotovitvah obveščal svete delovnih enot ali pa delavski svet.

Upravni odbor je nadalje izdeloval smernice osnovne politike podjetja in preciziral osnove za izdelavo gospodarskega načrta za leto 1967. Pregledal je tudi zaključni račun za leto 1966, in ker ni ugotovil nepravilnosti, ga je predlagal delavskemu svetu v potrditev skupaj s popisom sredstev podjetja.

Upravni odbor je predlagal delavskemu svetu razdelitev dohodka.

V preteklem letu je bil obracun osebnih dohodkov poseben problem, ker osebnih dohodkov ni bilo mogoče obračunavati po veljavnih pravilnikih zaradi tega, ker ni bilo mogoče predvideti za vse leto, kako bo podjetje poslovalo spričo dobave električne energije čez tega, ker je bila situacija okrog vse leto izjemna.

V končni fazi je dohodek podjetja odvisen od proizvodnje aluminija, to je od proizvedenih količin, kvalitete in cene. Vodstvo podjetja je redno obveščalo upravni odbor o rezultatih in razgovorih, ki jih je imelo s predstavniki elektro gospodarskih skupnosti, pri čemer je dobivalo s strani upravnega odbora polno podporo. Znana je situacija v elektro gospodarstvu in kako potekajo razprave v skupščini o tej gospodarski panogi, ki izsiljuje privilegirani položaj v našem gospodarstvu. Skupščino so bili izigrali takrat, ko je sprejela zakon o omejitvah dobave električne energije, ker je bil leta sprejet pod pogojem, da se v roku enega meseca pripravi in sprejme zakon o odškodninah zaradi omejitvev električne energije. Sedaj sta minili že 2 leti od tega, zakona o odškodninah pa še ni.

Na področju interne zakonodaje je upravni odbor pripravljaj in obravnaval osnutke splošnih aktov oziroma njihovih sprememb, ki jih je pripravilo vodstvo podjetja. Splošne akte je objavljaj in obravnaval vse pripombe, ki so jih dali organi upravljanja in jih z mnenjem posredoval delavskemu svetu, ki je dokončno sprejemal splošne akte. Objektivnost stališč upravnega odbora glede splošnih aktov potrjuje dejstvo, da je delavski svet skoraj vedno sprejel stališče upravnega odbora.

Upravni odbor je skrbel tudi za to, da je podjetje poslovalo po sprejetih splošnih aktih. Nadalje je odločal o prošnjah in pritožbah v svoji pristojnosti, oziroma je dajal svoje mnenje k tistim prošnjam in pritožbam, ki jih je reševal delavski svet.

Upravni odbor je imenoval inventurne komisije, ki so popisale sredstva podjetja. Imenoval je tudi nekaj občasnih komisij, ki so preučile določene zadeve.

Zaradi sprememb zakonitih predpisov in na osnovi določil

statuta našega podjetja, so bili v pretekli mandatni dobi upravnega odbora pripravljaj in sprejeti naslednji splošni akti:

- poslovnik delavskega sveta,
- poslovnik o delu upravnega odbora,
- pravilnik o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju,
- pravilnik o delovnih razmerjih (dopolnitve),
- statut (dopolnitve),
- pravilnik o izplačevanju iz sredstev skupne porabe v gotovini za redni letni dopust (spremembe in dopolnitve),
- pravilnik o dodeljevanju stanovanj (spremembe in dopolnitve),
- pravilnik o varstvu pri delu (spremembe in dopolnitve),
- pravilnik o koristenju sredstev sklada skupne porabe,
- organizacijske sheme,
- poslovnik o delu komisije za sprejem delavcev,
- pravilnik o delitvi osebnih dohodkov delovnih enot (spremembe),
- pravilnik o požarno varnostni zaščiti,
- pravilnik o koristenju sredstev sklada skupne porabe,
- pravilnik o varstvu pri delu (spremembe in dopolnitve).

V pretekli mandatni dobi so zahtevale posamezne delovne enote, da bi spreminjali organizacijske sheme. Vse spremembe so težile k povečanju zasedbe delovnih mest. Težnja po povečevanju delovnih mest oziroma zviševanju števila zaposlenih v posameznih delovnih enotah se je pojavila zato, ker

osebni dohodki niso odvisni od števila zaposlenih v delovni enoti. Upravni odbor je obravnaval tudi poseben problem koristenja rednih letnih dopustov v elektrolizi. Delovna enota aluminij je zahtevala povišanje zasedbe delovnih mest zato, da bi delavci lahko izkoristili redne letne dopuste, ko pa je upravni odbor predlagaj, da bi koristenje dopustov lahko uredili brez povečanja zasedbe delovnih mest, t. j. z drugo organizacijo dela, so nastali v tem obratu problemi, ki jih je bilo potrebno nujno rešiti.

Upravni odbor se je ukvarjaj tudi v vprašanji družbenega standarda, predvsem o nadaljnji stanovanjski izgradnji; naše podjetje je namreč prevzelo izgradnjo 30-stanovanjskega bloka v Ptuj, ki bo dograjen in vseljiv še v letošnjem letu. Upravni odbor je razpravljaj tudi o dotacijah društvom in organizacijam, o organizaciji topliega in hladnega obroka, o poslovanju počitniškega doma in o drugih zadevah s področja družbenega standarda.

Rešiti je bilo treba tudi najrazličnejše vloge, naslovljene na upravni odbor, kot so: odobravanje službenih potovanj v inozemstvo itd. Varstvo pri delu je posvetil vso pozornost. Upravni odbor je reševal zahteve svetov proizvajalcev delovnih enot za odobritev nakupa osnovnih sredstev in predlagaj delavskemu svetu nakup osnovnih sredstev večje vrednosti.

Posebno pozornost je upravni odbor posvetil nadaljnjemu razvoju podjetja in na mnogih sejah razpravljaj o zagotovitvi sredstev za nadaljnji razvoj, rekonstrukcijo, večja popravila in sofinanciranje izgradnje termoelektrarne Šoštanj.

Iz vsega tega je videti, da je bilo delo upravnega odbora obširno in odgovorno.

K.-n.

Jože Vaupotič pri nakladanju odpadnega boksita

Srečanje mladih v Kidričevem

V sili spoznamo sočloveka, smo že velikokrat slišali, in tudi srečanje mladih v našem kraju se je rodilo ob tragični poplavi v Zagrebu. Pred leti je Sava neusmiljeno preplavila glavno mesto sosednje Hrvatske. Takrat so mladi prebivalci našega naselja s skromnimi, toda iskrenimi prispevki, ki so jih poslali svojim vrstnikom v Zagreb, ki jih je vodna katastrofa težko prizadela, postavili temelj bodočim srečanjem.

Naslednje leto so učenci osnovne šole iz Zagreba povabili svoje, do takrat neznane prijatelje v Zagreb, da se jim zahvalijo za pozornost v sili. To je bilo prvo srečanje mladih iz vse države. Naslednje je bilo lani v Skopju, kamor so potovali tudi zastopniki naše šole. Letos je bila vrsta na osnovni šoli v Kidričevem, da organizira in sprejme v goste mlade prijatelje iz vse Jugoslavije.

V soboto, 6. maja, so prišli v Kidričevo predstavniki desetih šol iz naše domovine, in to: dve iz Beograda, Banje Luke, Križevcev, Kragujevca, dve iz Skopja, Slavenskega Broda in Zagreba. Prišli so, da bi obiskali svoje mlade prijatelje in prinesli s seboj del svoje ožje domovine. Vse tri dni bivanja v Kidričevem so imeli zelo bogat spored. Za uvod je bila otvoritev likovne in fotografske razstave, na kateri so učenci vseh sodelujočih šol prikazali svoje delo na tem področju. Razstava je bila na temo: »Moj domači kraj«. Zvečer je bil uspeh literarni večer, na katerem so mladi prijatelji brali svoja dela v materinskem jeziku. Lahko smo slišali več jezikov naše domovine.

Mladi so se poskušali tudi v tekmovanju, ki je zelo dobro uspelo. Vzgojitelji — spremljevalci učencev — so imeli v nedeljo dopoldan strokovno posvetovanje o uspehih in izkušnjah poučevanja v materinskem jeziku.

Prebivalcem Kidričevega bo ostala nepozabna slavnostna akademija v dvorani, ki so se je udeležili tudi mnogi odrasli iz Kidričevega in okolice. Kot pravi umetniki so prikazali mladi svoj domači kraj in težke dni v zadnji svetovni vojni. V očeh gledalcev so se lesketale solze, ki so bile jasek dokaz, s kakšno močjo so mladi izvajalci pritegnili poslušalce in svoje gostitelje.

Na srečanje v Kidričevem bodo spominjala spominska drevesa, ki so jih posadili pred osnovno šolo v Kidričevem. Vsako drevo nosi etiketo šole. Naloga in prijetna dolžnost naših mladih pa bo, da bodo skrbeli in negovali posajena drevesca.

Za zaključek srečanja mladih prijateljev je bil izlet na Pohorje, ki je naredil močan vtis na mlade goste. Nepozabni so občutki vožnje z vzpenjačo na vrh Pohorja, saj je bila za marsikatero to prva vožnja po zraku.

Polni prijetnih vtisov, novih poznanstev in najlepših želja, so se v ponedeljek poslovili mladi in odrasli od svojih gostiteljev — učencev in vzgojiteljev naše šole. Poslovili so se tudi s prijetno zavestjo v srcu od nas vseh, našega naselja in

naše domovine Slovenije, saj so čutili, da smo si prijatelji in da se bomo še srečali. Verjetno neke na drugem koncu naše šiše domovine.

OPTIMIST

Prisotnost optimista je tolažilna, posebno v težkih priložnostih. Prijetno je gledati njegov veđer obraz, poslušati njegove prijazne besede, njegovo hrabrenje.

Optimist je človek, ki gleda na stvari z dobre strani. Lahko se vprašamo, če je takšen način presojanja plod nekega zanosa ali pa je to prirojena osebnost. Verjetno obstajajo optimisti obeh vrst ali pa celo še tretje vrste, ki je mešanica obeh prej imenovanih.

Zaželjeno bi bilo, da si prizadevamo postati zavedni optimisti, to je taki, ki se trudijo opravičiti svoj optimizem. Človek, katerega javna oddaja zaupanja, zadovoljstva in dobro razpoloženje, dokazuje, da je enkrat za vselej osvojil določena pravila v svojem obnašanju.

- Tak človek si prizadeva:
- da veruje v važnost in vrednost svojega dela;
 - da opravi svoje delo v redu in pravočasno;
 - da ne pusti za jutri, kar lahko naredi danes;
 - da si ne dela nepotrebne zaskrbljenosti;
 - da si skrbno pripravi bližnjo bodočnost, tako da ni prepuščena slučaju;
 - da ne kritizira na jalov, neploden način, ne toži brez razloga, da se zaveda, da ni ničesar popolnega. Ljudje so resnično nepopolni, ker imajo v glavnem vedno enake osebnosti;
 - da ceni dosežene rezultate;
 - da zaupa v bodočnost, ker: zakaj bi moralo iti ravno vse narobe.

(«L'optimisme» — Travail et maîtrise - Paris)

Mikro stružnica v Franciji

Češko podjetje »Meopta« iz Bratislave je konstruiralo miniaturno stružnico, ki je marejena talko, da lahko obdelujejo komade s premerom 0,003 mm. Stroj je opremljen z napravo, na kateri je skala z razdelitvijo 0,001 mm. In mikroskopom, ki lahko poveča do 300-krat. Pri delu stroj ne povzroča vibracij. Pogonski elektromotor prenaša pogonsko energijo na orodje preko elastičnega gumijastega jermena.

Z zasedanja delavskega sveta

LE TRI DNI PRED VOLITVAMI JE BILA SKLICANA DESETA — ZADNJA SEJA DELAVSKEGA SVETA V STARI SESTAVI. NA TEJ SEJI JE BILO POTREBNO SPREJETI SPREMEMBE IN DOPOLNITVE SPLOŠNIH AKTOV.

Jože Pukšič pri čiščenju Kelly filtra

Pravilnik o koristenju sklada skupne porabe je bil objavljen v celoti v prejšnji številki »Aluminija«.

Delavski svet ga je sprejel s tem, da je v 6. členu črtal besedilo 9. alineje, ki se glasi: »dajanje posojil drugim delovnim organizacijam za namene skupne porabe.«

9. člen pravilnika je spremenil tako, da se sedaj glasi: »O koristenju sredstev sklada skupne porabe iz čl. 6 odloča delavski svet podjetja; o dajanju raznih dotacij lahko delavski svet odloči šele po predhodni obravnavi svetov proizvajalcev delovnih enot.«

O koristenju sredstev skupne porabe iz čl. 7 odločajo sveti proizvajalcev delovnih enot.

Enoti počitniški dom in samski dom uporabljata sredstva samostojno glede na potrebe.«

Delavski svet je sprejel in potrdil spremembe in dopolnitve tekstovnega in tabelarnega dela pravilnika o varstvu pri delu v takšni obliki, kot so bile v javnosti.

Člani delovne skupnosti so že dalj časa dajali pripombe na prioriteten red dodeljevanja stanovanj v našem podjetju, ki je bil določen s pravilnikom o dodeljevanju stanovanj.

Tudi delavski svet je sodil, da bi bilo potrebno spremeniti določila o prednostni pravici do stanovanja, zato je komisija

za skupno potrošnjo in družbeni standard pripravila spremembe in dopolnitve pravilnika o dodeljevanju stanovanj. Bistvena sprememba je v tem, da lahko dobi delavec stanovanje šele po dvehletni zaposlitvi v podjetju, vendar po enakem vrstnem redu kot do sedaj.

Delavski svet je spremembo pravilnika o dodeljevanju stanovanj sprejel v obliki, kot je bila v javnosti, s tem da je zadnji odstavek 6. člena v celoti črtal, 18. člen pa dopolnil z novim 3. odstavkom, v katerem je določeno, da stanovanja v Kidričevem v naselju II. dodeljuje in zamenjuje direktor podjetja ali vodja splošne službe.

Delavski svet še v letošnjem letu ni mogel sprejeti gospodarskega načrta spričo okoliščin v zvezi z nabavo surovin in energije. Planska zadolžitev za proizvodnjo v našem podjetju bi naj bila okrog 23.000 ton aluminija, okrog 18.800 ton zlitin in okrog 100.000 ton glinice. Predvidevamo, da bi na osnovi teh količin dosegli celotni dohodek okrog 30 milijard starih dinarjev in da bi poslovni stroški bili nekaj nad 25 milijard starih dinarjev.

Delavski svet je poslušal informacijo o gospodarskem načrtu in potrdil planske lastne cene za leto 1967 zato, da bo mogoče izvesti knjigovodske obračune.

Delavski svet je razpravljal o poročilih o opravljenih službenih potovanjih v inozemstvo, in sicer direktorja podjetja, ki je potoval februarja v Avstrijo zaradi prodaje glinice, in direktorja podjetja in Ladislava ing. Michla, ki sta bila marca v Franciji zaradi ureditve nakupa katodnih blokov in možnosti nakupa predpečenih anod.

Delavski svet je poročila o teh službenih potovanjih skupaj z obračuni potnih stroškov potrdil.

Komisija za skupno potrošnjo in družbeni standard je do-

Kutnjaku v Kidričevem 15 delavski svet ni ugodil, temveč je potrdil sklep komisije o dodelitvi tega stanovanja Zvonku Kutnjaku.

Pritožbo Zvonka Mohorka je delavski svet zavrnil kot prepozno vloženo.

Za potrebe DE osrednjih služb je DS odobril nabavo enega računskega stroja, ki stane okrog 20.100 N din. Za potrebe DE promet je odobril nabavo 2 ročnih viličarjev in enega traktorja Ferguson T 35 v skupni vrednosti okrog 43.000 N din,

Gradbena skupina pri tlakovanju ceste

delila stanovanje Milki Zajc in Zvonku Kutnjaku. Zoper to dodelitev so se pritožili: Danica Inkret, Drago Petkovič in Zvonko Mohorko.

Delavski svet je po obravnavi pritožbe sklenil, da se stanovanje v Kidričevem št. 20, pritriljeje levo, ki ga je dodelila komisija za skupno potrošnjo in družbeni standard Milki Zajc, dodeli Danici Inkret, stanujoči v Kidričevem 13.

Pritožbi Draga Petroviča na dodelitev stanovanja Zvonku

Mladina naše tovarne uspešno sodeluje s prijateljskimi aktivi ZMS

ŽE OD NOVEGA LETA NAPREJ SODELUJEJO MLADINCI NASE TOVARNE AKTIVNO S PRIJATELJSKIMI AKTIVI DRUGIH TOVARN. ZA ZDAJ JE TO SODELOVANJE OMEJENO NA REDNA POSVETOVANJA MED VODSTVI AKTIVOV, ŽE V KRATKEM PA PRIPRAVLJAJO VEČJO AKCIJO, V KATERI BODO MLADINCI MNOŽIČNO SODELOVALI.

Najprej so začutili potrebo po sodelovanju mladinci iz Ruš, »Impola« in naše tovarne. Ti so pravzaprav samo nadaljevali tisto, kar so pričeli že pod pokroviteljstvom sindikata na športnih srečanjih in posvetovanjih. To pa ni bilo dovolj, zato so pritegnili še mladince tovarne umetnih brusov »SWATTY« iz Maribora in mlade iz tovarne emajlirane posode EMO iz Celja.

Doslej so se vodstva teh petih aktivov že večkrat sestala, vsakič v drugem kraju. Na teh svojih sestankih so se pomenkovali o naslednjih problemih, ki zadevajo mlade: splošna problematika mladih, mladi v organih samoupravljanja, mladi in zveza komunistov in mladi in kulturno zabavno življenje. Naslednja tema, ki jo bodo obravnavali še ta mesec, pa bo imela naslov mladi v proizvodnji.

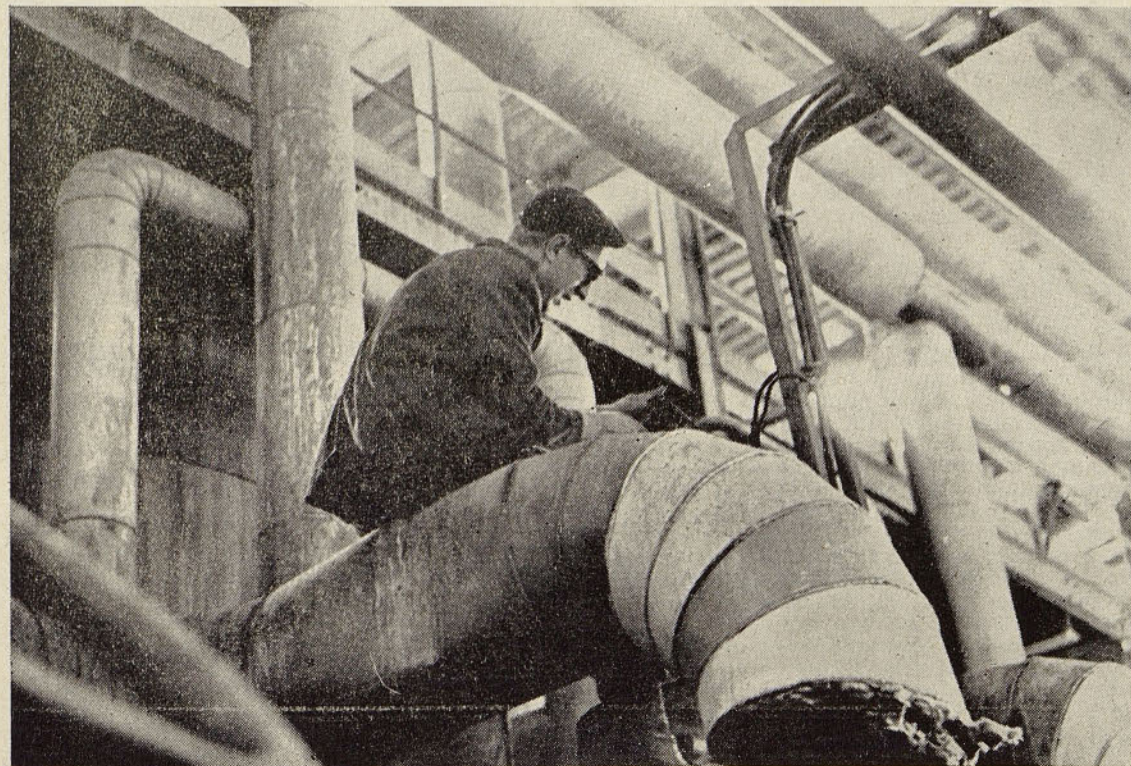
Na prvem posvetovanju v Slovenski Bistrici so se udeleženci posveta pogovarjali predvsem o splošnih problemih, ki tarejo mlade. Cilj posvetovanja pa je bil predvsem dogovor o tem, kako bodo tekla nadaljnja posvetovanja, kaj bodo s tem dosegli in kakšne teme naj obravnavajo.

Na drugem posvetovanju, bilo je v Rušah, so govorili o sodelovanju mladih v organih upravljanja. Ugotovili so, da

za potrebe DE aluminij je odobril nabavo 2 grelcev za gretje žag in štirih pnevmatskih kladiv v skupni vrednosti okrog 18.300 N din.

Ob koncu seje je delavski svet še obširno razpravljal o poslovanju počitniškega doma. Ker zadeve okrog poslovanja počitniškega doma niso bile popolnoma jasne, je delavski svet sklenil, da je treba takoj naročiti sezonskemu vodji počitniškega doma tov. Krajncvi, naj prinese v podjetje vse pogodbe o oddaji prostorov počitniškega doma. Vodstvo osrednjih služb je zadalžil, da naj do prihodnje seje pripravi načrt celotnega poslovanja počitniškega doma v letu 1967 in ga predloži delavskemu svetu.

K.-n.

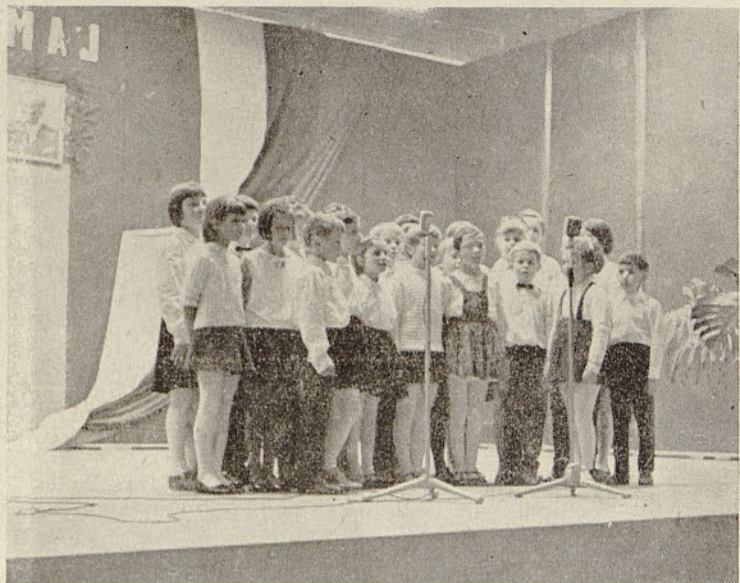
Pregled naprav v separaciji

Mladim in samo mladim pripada prihodnost in zato morajo (Nadaljevanje na 8. strani)

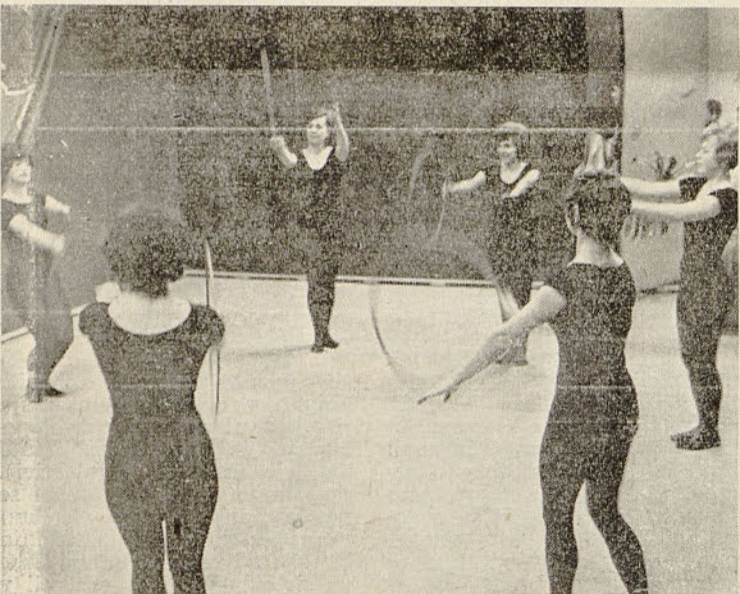
S proslave ob prvem maju

Pevski zbor DPD »Svoboda« Kidričevo

Otroški pevski zbor osnovne šole Kidričevo

Baletna skupina ptujske gimnazije

Folklorna skupina osnovne šole Kidričevo

Proizvodnja glinice po Bayer postopku

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

MOKRO MLETJE IN RAZKLOP BOKSITA

V zadnjih dvajsetih letih prevladuje namesto suhega mletja boksita vse bolj mokro mletje boksita. Pri tem postopku mokrega mletja se ruda melje ob dodatku razklopnega luga. Glavne prednosti mokrega mletja so v tem, da ne rabimo dodatne energije za sušenje boksita v mlinu, znatno pa se zniža tudi potreba po energiji za mletje samo. Razklopni lug namreč v mlinu navlaži in razmoči boksit in s tem lahko prištedimo do 40 % energije, potrebne za mletje. Če pa upoštevamo še razmeroma dragi pnevmatski transport boksitnega prahu pri suhem mletju, se nam mokro mletje še toliko bolj izplača. Dosedanja praksa je pokazala, da lahko mokro mletje gospodarno uporabimo za vse vrste boksitov.

Za mokro mletje boksitov uporabljamo kroglične mlino z dvema komorama. V te komore je zatehtana določena količina jeklenih krogel in valjčkov različnih dimenzij, v odvisnosti od karakteristik boksitov, katere meljemo. Pri tem moramo material za krogle in valjčke skrbno izbrati, ker je obraba pri mokrem mletju mnogo večja, kot pri suhem mletju boksita. Vzrok te povečane obrabe je prav gotovo v tem, da so krogle v mlinu z lugom stalno čisto oprane in se zaradi tega med seboj močneje trejo s čistimi površinami. Prevelikemu trenju in obrabi se izognemo tako, da držimo v mlinu suspenzijo s čimvečjo količino trdnih snovi, s tem pa sočasno lahko tudi močno zvišamo kapaciteto mlina. S tem varujemo tudi oblogo sten mokrega mlina. V mlinu lahko variramo z gostoto brozge v velikem obsegu. Lahko si nameljemo brozgo, ki je takoj primerna za razklop, lahko pa se melje tudi izredno gosta brozga, katero po mlinu pozneje razredčimo na zaželeno gostoto.

Iz skladišča boksita transportiramo drobljeni boksit s transportnimi trakovi v silos nad mokrimi mlino. Iz silosa gre boksit preko tračne tehtnice v mokri mlin. Tudi razklopni lug odgovarjajoče koncentracije kontinuirano dovajamo v mokri mlin. Količina luga je odvisna od količine boksita na traku, regulira pa jo avtomatska tehtnica z odpiranjem ali pripiranjem avtomatskega ventila za razklopni lug. Boksit in lug mešamo v točno določenem razmerju, to razmerje pa je odvisno od kvalitete boksita, ki ga predelujemo.

Iz mlina dobljeno brozgo črpamo v poseben rezervoar pred razklopom, ki ima veliko prostornino. Tu brozgo skladiščimo in si ustvarimo zalogo, da lahko mokri mlin občasno ustavljam. V rezervoarju je mešalec, ki skrbi, da se boksit iz brozge ne bi vsedal na dno rezervoarja.

Boksit in razklopni lug morata biti pomešana v točno določenem razmerju, da dosežemo čimboljši izplen. Da bi bilo doziranje čim lažje, je zaželeno, da so koncentracija in molarno razmerje razklopnega luga ter kvaliteta boksita čimbolj konstantni. V evropskih tovarnah za proizvodnjo glinice razklaplajo böhmite boksite z razklopnim lugom koncentracije 200 do 350 g Na₂O/lit in z molarnim razmerjem 3,2 do 3,8. Temperature razklopa so od 160 do 240° C. Proces razklopa poteka tem hitreje, čim višja je koncentracija razklopnega luga in čim višja je temperatura razklopa. Pri tem pa je zvišanje temperature mnogo bolj učinkovito kot pa zvišanje koncentracije luga. Za razklopni lug visoke gostote porabimo mnogo energije pri

vporevanju, zato povsod skušajo razklapljati boksite z razklopnimi lugi čim nižje koncentracije.

Sam proces razklopa boksita se vrši v avtoklavih, to je posodah pod pritiskom, ki so med seboj kontinuirano povezane. Vsak avtoklav je opremljen z grelnim telesom in z mešalom. Avtoklavi so stoječi in imajo prostornino 30 do 50 m³. V Ameriki pa uporabljajo tudi ležeče avtoklave podobnih dimenzij. Gretje avtoklavov je indirektno s paro. Med procesom se grelna telesa obložijo s tanjšo ali debelejšo skorjo, kar zelo zmanjša predajanje toplote. Zato se taki avtoklavi izločijo iz pogona in se morajo grelna telesa očistiti. Nekaj obloge odstranimo z izkubavanjem z vodo ali z lugom, ostalo oblogo pa odstranimo z žganjem z acetijskim plamenom.

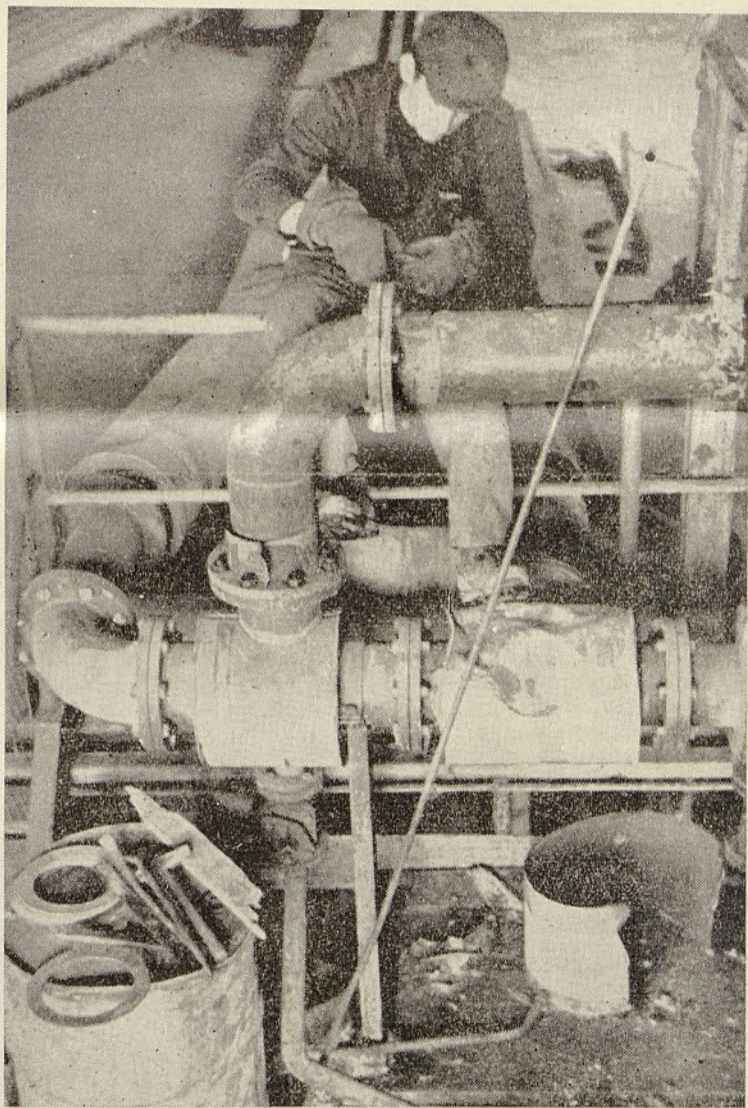
Ko pride brozga v deveti avtoklav, je proces razklopa že končan. Ta avtoklav zapuša suspenzija rdečega blata in aluminatnega luga z molarnim razmerjem okrog 1,5. Z zvišanjem razklopne temperature lahko dosežemo še nižje molarno razmerje. V industriji

skih pogojih so že dosegli molarno razmerje 1,25. Pri takih nizkih molarnih razmerjih aluminatnega luga je ta lug potrebno še stabilizirati. Dodati moramo še alkalije in s tem zvišati molarno razmerje, da preprečimo izpadanje hidrargilita pri ohladitvi luga.

Suspenzija v zadnjem avtoklavu ima na koncu procesa temperaturo 230° C in je pod pritiskom 26 atm. Ta pritisk moramo znižati na atmosferskega, temperaturo suspenzije pa na 110° C. Za to uporabljamo močno zniževalce tlaka, v katerih postopoma znižujemo pritisk suspenzije. Sopro, ki se pri ekspanziji sprošča, pa uporabljamo za gretje sveže suspenzije v avtoklavih.

Tako ohlajena suspenzija zapuša zadnji zniževalce tlaka že skoraj pri atmosferskem pritisku in vstopa v posodo za redčenje. Tu se suspenzija razredči s pralno vodo z dekantacijo. Z redčenjem zmanjšamo gostoto suspenzije, tako rdeče blato lažje dekantira, razredčeni aluminatni lug pa ohlajen v dekompoziciji lažje razpada.

sj

Menjava tesnila na cevovodu

ALI PRAVILNO UPORABLJATE VSE SVOJE SPOSOBNOSTI?

Ali ste se kdaj vprašali: »Kako delam?«

In če se to vprašate, ali lahko odgovorite: »Delam tako dobro, kolikor le morem!«

To je zelo dvomljivo, ker ljudje navadno uporabljajo le mali del svojih sposobnosti.

Če hočete povečati svoje uspehe, morate najprej priključiti in razgibati svoje neuporabljene ali le na pol uporabljene naravne darove s tem, da se vprašate: »Kako si olajšam delo?« Toda takoj za tem pride tudi vprašanje: »Kako opravim to delo bolje, natančneje?«, ker

je olajšanje dela na račun kakovosti le površnost.

»Kako opravim delo natančneje?«, je zelo važno vprašanje. Človek si prihrani mnogo časa, če opravi delo dobro že v prvem poizkusu. Popravek napake, npr. v poročilu o proizvodnji, zahteva več časa, kakor pisanje šestih ostalih števil.

Če sestavimo vsa tri vprašanja: »Kako delam?«, »Kako si olajšam delo?«, »Kako opravim delo natančneje?«, dobimo pomen osebnih sposobnosti, ki se

(Nadaljevanje na 8. strani)

PROBLEMI OSEBNE ZAŠČITE

VELIKO ŠTEVILO DELOVNIH LJUDI NOČE UPORABLJATI OSEBNIH ZAŠČITNIH SREDSTEV, KI SO JIM NA RAZPOLAGO.

Za tisoče pomeni tudi najmanjša ovira, povzročena pri uporabi osebnih zaščitnih sredstev, pomanjkanje udobnosti pri delu, ideal pa jim je, da bi nosili široke obleke, mehke copate ali lahke čevlje ter da bi delali z nezavarovano glavo, brez zaščitnih očal in golih rok. Statistika kaže, da je od 100 nezd, ki so povzročile prekinitev dela več kot 24 ur, bilo:

Okrog 11,7% poškodb oči. Te so nastale v glavnem zaradi vdora raznih okrhkov ali tekočin v oči. Če bi uporabljali zaščitna očala, bi najmanj 89% teh poškodb lahko preprečili.

Okrog 34,3% poškodb rok. Uporaba ustreznih zaščitnih rokavic bi to v veliki meri preprečila.

Okrog 16,1% poškodb nog, do katerih po vsej verjetnosti ne bi prišlo, če bi uporabljali zaščitna obuvila.

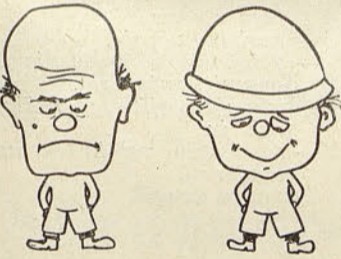
Te številke kažejo na izredno nujnost in važnost uporabe osebnih zaščitnih sredstev.

To žalostno dejstvo zahteva, da pregledamo vzroke takih razmer. To ni posledica neke slučajnosti, niti ni mogoče tega pripisati negativnemu odnosu delavca do uporabe zaščitnih sredstev.

Jasno je, da je osnova predvsem v človekovem stališču. Taki vzroki se najlažje spoznajo, če vprašamo zainteresirane osebe, ki so sočasno tudi žrtve svojih predsodkov in pomanjkljive izobrazbe.

Predsodki so v glavnem zna- ni. Predvsem so ljudje, ki so-

NADOMESTNE GLAVE NI V PRODAJI

V šestih letih, od 1961 do 1966, smo imeli na območju tovarne 52 poškodb, na poti v službo in iz službe pa 46 nezd.

Iz analize posameznih prijav o nezdah je razvidno, da poškodbe na glavi nisto nastajale samo na nekaterih delovnih mestih in obratih, marveč skoraj v vseh obratih, na prehodih in pristopih in v najrazličnejših okoliščinah.

Če pogledamo številčno stanje nezd za to obdobje po obratih, dobimo naslednjo preglednico:

	nesreč
elektroliza	18
promet	12
vzdrževanje	8
glinica	6
livarna	4
energetika	2
gozdna skupina	1
anodna masa	1

V tej preglednici so zajete poškodbe na predelih čela, temena, senc in na zatilnem delu. Vse druge poškodbe glave, na primer oces in lica, so izločene.

To število poškodb obravnavanega razdobja nas resno opozarja, da je vpeljavanje uporabe čelad nuja ne samo v elektrolizi, ampak tudi v obratu anodne mase.

-Ker

dijo, da so nezdote povezane z neko skrivnostno fatalnostjo. Takšno pojmovanje prehaja iz generacije v generacijo, ne da bi pri tem ugotovili verodostojnost tega. To privede do resignacije in pasivnosti, to je zanemarjanja obrambe. Nekateri delavci sodijo, da v rokavicah delajo počasneje in slabše in da zaščitna očala preprečujejo delavcu dober vid, in da so tudi ovira pri delu.

Na srečo je tako pojmovanje danes že prebrodeno, vendar ne smemo biti preveliki optimisti. Naš delavec ima še vedno premalo vzgoje o varstvu pri delu.

Drugi določnejši vzroki prihajajo do izraza v kritikah, s katerimi se v vsakem posameznem primeru podkrepí odbijanje uporabe osebnih zaščitnih sredstev.

Točke, ki jih večkrat navajajo, so:

- varnostna oprema ni prilagojena narodi dela;
- ni dovolj učinkovita;
- ni prilagojena telesu delavca in
- preprečuje prosto gibanje.

Moramo priznati, da so takšni ugovori večkrat (vsaj delno) upravičeni. Manjkajoča prilagojenost narodi dela izvira običajno od prizadevanja, da bi z varnostno opremo preprečili nezdote vseh vrst, kar pa je pravzaprav nemogoče.

Oviranje gibanja prihaja od tod, ker izdelava ni zadostno preučena ali pa je oprema izdelana po meri povprečnega človeka, ki pa pravzaprav nikjer ne obstaja.

Potem ko smo se spoznali z reakcijo zainteresiranih oseb, moramo poizkusiti spremeniti vse tisto, kar izziva njihovo opravičljivo nezadovoljstvo in kritiko.

V ta namen moramo opazovati problem osebne zaščitne opreme iz treh stališč: tehniško, psihološko in uporabno.

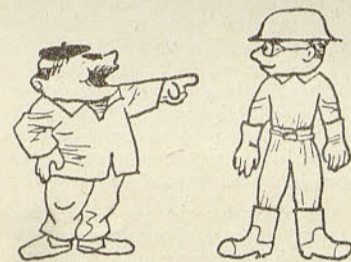
Tehniško stališče problema je najvažnejše. Ta sestoji predvsem iz preučevanja prilagojenosti varnostne opreme naravi nevarnosti z ene strani, in naravi določenega dela z druge strani. Vzemimo na primer oči, to je organ, ki je največ izpostavljen riziku in poškodbam. Popis sovražnikov je velik: prah, delčki materiala, dim, para, tekočine, kemijska izhlapevanja, razna žarčenja in udarci itd. Vse te nevarnosti zahtevajo skrbno preučevanje delovnega mesta spričo vsakega posameznega obstoječega rizika.

Poleg tega je potrebno skrbeti za naravo samega dela. Zavarovanje oči na primer ne bo enako pri orodjarju, ki mora imeti možnosti za proste, točno določene gibe in precizna dela, in pri delavcu, ki natorvarja pesek. Moramo se torej izogibati motnjam pri delu, tako da varnostna očala izdelujemo v najrazličnejših oblikah (po zahtevah fizičnih lastnosti posameznih delavcev).

Pri zavarovanju oči je to posebno **komplificirana naloga**. Razdalja med očmi je pri posameznikih zelo različna. Nekateri ljudje se stalno znojijo, drugim se solzijo oči, nekateri imajo goste obrvi in izbočene čelne kosti itd. Tudi koreni nosov so zelo različni. Kako naj pri takih pogojih zagotovimo prileganje, ventilacijo, široko vidno polje, nezamegljive stekel? Nastajajo pa še mnoga tehniška vprašanja poleg teh, ki smo jih omenili. Tehniške probleme ni lahko rešiti in to zahteva številne in točne raziskave, ki edine lahko pripeljejo do uspehov.

Psihološko stališče: anketiranje delavcev o zaželjenih lastnostih osebne zaščitne opreme je prvi korak na poti psihološke akcije, katere cilj je: prostovoljni pristane delavcev za nošenje te opreme. Če delavca vprašamo za nasvet glede zaščitnih očal, rokavic ali čevljev, ki mu jih je podjetje namenilo, bo malo polaskan. Če pa še upoštevamo njegov nasvet, pa čeprav je bil povedan v obliki kritike, mu bo neprijetno odbiti uporabo takega zaščitnega sredstva. To je pot, s katero pridobimo zaupanje in s čimer delavca spodbudimo, da odstopi od svojih predsodkov in morebitnih posledic svoje zastarele miselnosti in izobrazbe.

Akcijo prepričevanja je potrebno izvajati potrpečljivo in uporno in pri tem uporabljati tri klasična pomožna sredstva: informacijo, dober zgled in propagando. Poleg tega je potrebno izkoristiti znano dejstvo, da stališče mojstra in predelav-

Starejši delavci večkrat še danes delajo tako, kot so vedno delali, medtem ko so si mlajši delavci že pridobili nove nazore

ca vedno vpliva na delavce. Glede stališča uporabe je potrebno računati tudi z administrativno stranjo, ker lahko privede nepriznavanje tega do zlorabe osebnih zaščitnih sredstev. V nekem podjetju so ponudili zaščitne rokavice za delavce. Vodja obrata je na pol v šali na pol resno pripomnil: »Rokavice so praktične, pa se bojim, da jih bom moral naročiti za vse delavce.« V tem podjetju so izročili rokavice poslovodjem in v velikem številu delavcem brez vsake formalnosti. To je vsekakor predstavljalo izkušnjo z vsemi neugodnimi posledicami.

Katerim delovnim mestom je namenjena zaščitna oprema? Za katere operacije? V katerem času jo moramo uporabljati, kako jo koristimo? Koliko časa je predvideno trajanje te opreme? Po odgovorih na ta vprašanja je možno določiti verjetne potrebe in zaloge. Važna je pri tem organizacija razdeljevanja. Potrebno je skrbeti za posamezne predmete, za vzdrževanje, popraviljanje in zamenjavo. To so enake operacije, ki veljajo za ves material in opremo. Različna mnenja obstajajo le v načinu delitve. Ta je lahko: zaščitno sredstvo delimo brezplačno ali na račun koristnika ali pa da koristnik nosi določeni del stroškov. Specifično opremo, kot so čelade, očala, varnostni pasovi, rokavice, predpasniki za livarje itn., je potrebno deliti brezplačno. Če pa gre za obutev, to je za predmete, ki jih lahko uporabljamo tudi zunaj tovarne ali gradbišča, pa je pogostokrat slišati mnenje, da zlorabo lahko preprečimo tako, da delavec nosi vsaj del stroškov za to opremo. Delavec običajno prihaja na delo v delovnih čevljih in jih ne sezuje, ko gre domov. Na prvi pogled je opravičljivo, da delavec nosi del stroškov za obutev. Pomanjkljivost pa je v tem, da pri takem sistemu ni mogoče generalizirati nošenja zaščitne obutev, pa je torej del delavcev še vedno izpostavljen poškodbam na nogah.

Spomnimo se, da odpade 16,1% delovnih nezd na poškodbe nog, pa se vprašajmo, koliko teh poškodb bi lahko preprečili z uporabo zaščitnih čevljev. Namesto da razpravljamo o prednostih in pomanjkljivostih posameznih rešitev, je enostavneje, da naredimo račun. Videli bomo, da se izplača dati zaščitno obutev brezplačno (pa tudi vsa druga osebna zaščitna sredstva).

V tem pogledu nočemo biti novotarji, ker je takšen sistem v ZDA zelo razširjen. Tam vsakemu delavcu pred nastopom dela pokažejo kolekcijo zaščitnih sredstev, ki so potrebna na njegovem bodočem delovnem mestu. Od očal, rokavic in čelad lahko po volji izbere ustrezen model. To je olajšanje za koristnika in sočasno dobra propaganda. Posamezne evropske tovarne so že pristopile k temu načelu in ga z uspehom uporabljajo.

Tudi delovna obleka je povezana z varnostjo delavca. Njena uporaba se razlikuje od problemov zaščitne opreme, vendar je to vprašanje med seboj ozko povezano. Koliko nesreč je nastalo zaradi širo-

kih jopičev, plaščev, predolghih hlač, frfotajočih kravat? Če delavcu ne damo na razpolago delovne obleke (kar je zelo drago), ostane samo še vzganje in prepričevanje.

V tem primeru »vzgoja« ni prava beseda. Pravilneje bi bilo govoriti o »prevzgoji«, kar pa predstavlja mnogo bolj kompliciran prijem.

Vzgoja v pravem smislu besede pride v poštev samo pri mladih delavcih, ki še niso pod vplivom predsodkov in slabih primerov ter jih še lahko vzgojimo za »proizvodnjo v varnosti«. Takoj na začetku je potrebno uporabiti najzanesljivejša preventivna sredstva.

Mladenič, ki je navajen na uporabo očal, čelade, rokavic, in ki bil je že na začetku svojega dela oblečen in obut po zahtevah svojega delovnega mesta, ne bo nikoli vprašan, če je zaščitna oprema koristna. Pridobil si je že navade, ki predstavljajo idealno rešitev problema varstva.

(«Le problème des équipements individuels de protection», Hommes et techniques, Paris.)

Obratna nezdota

Predmet: Nezdota pri delu
Ponesrečenec: Mihael Korošak iz livarne

Datum nezdote: 23. april 1967 ob 6.35

Kraj nezdote: Livarna, na prehodu med mešalnikom V-E in malo žago

Vir nezdote: elektro voziček

Vzrok nezdote: nima izpita za upravljanje elektro vozička — kršitev varnostnih predpisov

Ponesrečenec je v obratu livarne žagar. Na dan nesreče je samovoljno vozil elektro voziček z dvizžno mizo zato, da bi ga prestavil. Tako je s tem vozičkom vozil do neposredne bližine naloženega sklada aluminiastih odlitkov. Ko pa je spoznal, da se ne bo mogel izogniti trčenju s skladom, je voziček zavrl. Kot je sam izjavil je »baje« ugotovil, da zavore ne delujejo in da se zaradi tega ni mogel izogniti trčenju. Takoj nato je hotel izskočiti iz vozička, vendar mu to ni uspelo, ker se je zataknil z levim hlačnim žepom za ročico, ki služi za vključevanje prestav. Tako je ostal na vozičku, nato pa ga je tudi že miag pritisnil ob sklad odlitkov.

Po nesreči so priskočili na pomoč vodja izmene in tudi drugi in ponesrečenca položili na tla. Ker je ponesrečenec tožil, da ga boli v trebuhu, je mojster sklepal, da gre verjetno za notranje poškodbe. Takoj je poklical obratno ambulanto in dežurni bolničarki na kratko razložil primer nezdote. Dežurna bolničarka je odgovorila, da mu lahko lažje in boljše pomaga, če ga pripeljejo v ambulanto. Tako je mojster ukazal prepeljati z miagom Mihaela Korošaka v obratno ambulanto, od koder so ga napolnili na kirurški oddelek ptujske bolnišnice.

Ob stisnjenju je ponesrečenec utrpel nalom medenice in zmekčkanine mehkih delov stegenice, tako da bo verjetno v staležu najmanj 5 tednov.

Sama raziskava nezdote pa je ugotovila naslednje:

1. Mihael Korošak nima izpita za upravljanje z elektro vozički in tudi ne za vozičke z dvizžno mizo. Za upravljanje z vozičkom na dan nesreče ni dobil od svojih nadrejenih nobene naloga — torej je samovoljno vzel elektro voziček in z njim upravljval. Dalje: tega dne je imela izmena na voljo tri iz-

prašane vozičkarje. Kljub temu pa ponesrečenec ni štel za potrebno, da bi poklical enega od vozičkarjev. Tudi je verjetno »pozabil«, da je 19. oktobra 1966 sprejel pogonska navodila obrata livarne, kjer je med drugim tudi na 41. strani navedeno, da sme z elektro vozičkom upravljati samo delavec, ki ima izpit za tovrstna vozila.

2. Glede zavor pa omenjam, da so po nezdoti sporni voziček z dvizžno mizo II-2 preizkusili, pri čemer so med drugim ugotovili, da so zavore brezhibne.

3. Za sam prevoz ponesrečenca pa je omembe vredna nerazumljivost dežurne bolničarke.

Prevoz ponesrečenca v obratno ambulanto

Ni jasno, zakaj ni prišla na mesto nesreče. Morda je sodila, da takšna poškodba ni tako nevarna in je verjetno pozabila na notranje poškodbe in na posledice, ki lahko nastopijo pri nepravilnem transportu pri tovrstnih poškodbah in brez strokovnega zdravstvenega nadzorstva.

4. Ker je bil za nezdoto kriv ponesrečenec sam, bo obrat zoper Mihaela Korošala uvedel disciplinski postopek.

-ker

Rudnik urana v Sloveniji

Pod Zirovskim vrhom blizu Gorenje vasi se intenzivno pripravljajo na otvoritev rudnika naravnega urana, ki bi po predvidevanjih začel obratovati čez dve leti. Na osnovi dosedanjih podatkov je ugotovljeno, da so po svetovnih merilih odkrite srednje velike in srednje bogate zaloge uranove rude. Iz ene tone te rude bi lahko dobili 1200 gramov urana. Po splošnem mnenju strokovnjakov je izkoriščanje že rentabilno, če je v eni toni rude več kot 300 gramov urana.

ALI SE ZAVEDAMO

(Nadaljevanje s 3. strani)

kje ležijo bistveni vzroki vse-
mu temu? Morda ne bom rekel
preveč, če ponovim misli mno-
gih prejšnjih članov SPDE in
tudi ostalih članov delovnega
kolektiva DE glinice, ki so na
svoji konferenci samouprav-
ljalcev DE odločno predlagali,
da naj konferenca samouprav-
ljalcev tovarne razpravlja o
njihovem predlogu, da naj bo
do seje delavskega sveta, kakor
tudi ostalih samoupravnih or-
ganov, v popoldanskem oziro-
ma prostem času. K temu jih
je vodilo povsem jasno dej-
stvo, da so člani DS in UO iz
proizvodnih obratov v neenako-
pravnem položaju s tistimi, ki
delajo le od 7. do 15. ure, saj
so prav v tem času vse seje
samoupravnih organov, kot so
DS in UO. Toda na konferenci
samoupravljalcev tovarne so
razpravljali vse drugo, samo to
ne, kar so želeli in predlagali
proizvajalci, zaradi česar je bi-
lo precej negodovanja v kolek-
tivu, predvsem še po tem, ko
so izšli objavljeni zaključki v
tovarniškem glasilu, v katerih
ni bilo niti besedice o tem, kar
so predlagali prav neposredni
proizvajalci na svojih sestankih.
Mislim, da bo vsekakor potre-
bno nekoliko bolj prisluhni-
ti predlogom neposrednih pro-
izvajalcev, kajti čimprej bo
treba odpraviti neenakopravnosti
med člani organov delavskega
samoupravljanja v proizvodnji
(turnusu) in ostalih, ki delajo
le od 7. do 15. ure, saj je tudi
32. člen poslovnika o delu DS
namenjen predvsem le njim,
ker se pač največkrat zgodi to,
da član iz neposredne proizvo-
dne ne more na sejo prav ta-
krat, ko dela, medtem ko je
sicer na sejah le v svojem pro-
stem času, ki pa prizadene le
njega. O tem bo prav gotovo
potrebno še resno spregovoriti
na seji delavskega sveta in
sprejeti ustrezne sklepe, ki bo-
do pravično uredili to neena-
kopravnost med člani organov
delavskega samoupravljanja.

Seveda pa bi bilo krivično,
če bi sedaj naprtili vso krivdo
le na rame temu omenjenemu
problemu, saj obstajajo brez
dvoma še drugi, ki jih tudi ne
gre spregledati! Mar smo se
res tako uspavali na doseda-
njih uspehih, ali pa nam je res
vseeno za vse, kar se dogaja
okrog nas, v kolektivu in tudi
zunaj njega? Če bi temu bilo
res tako, potem bi resno opo-
zoril vse, ki tako energično od-
klanjajo vsakršno delo v samo-
upravnih organih, na morebitne
posledice, ki bi se nam uteg-
nile krepko maščevati za našo
lagodnost. Tudi na prvi seji DS
je bilo nekaj primerov, ko so
nekateri hiteli s predlaganjem
svojih delovnih sotovarišev v
razne komisije DS, ko pa je
padel predlog za njih, so se od-
ločno in energično odklanjali
sprejetje kakršnihkoli obvezno-
sti do kolektiva. In prav zara-
di tega se resno sprašujem, kaj
lahko naš kolektiv pričakuje od
vseh tistih, ki so prišli v samo-
upravne organe le iz osebnih
ambicij in želja, nikakor pa ne
želijo aktivno delati v samo-
upravnih organih, oziroma ne
marajo na sebe prevzeti nobe-
ne dolžnosti v vlogi samouprav-
ljalca, s tem pa seveda tudi
odgovornost od vseh tistih, ki
so jim dali svoj glas. Naj bo
kakorkoli že, jasno nam je lah-
ko le to, da smo prevzeli z iz-
volitvijo v organe delavskega
samoupravljanja na sebe
ogromno odgovornost, in da
lahko vse nerešene probleme
rešimo le s složnim in razum-
nim delom, vendar pa vedno le
pod parolo: »Ali se res do-
volj zavedamo svoje odgovor-
nosti?!«

F.M.

MLADINA...

(Nadaljevanje s 5. strani)

mo, razumljivo, težiti za tem,
da bo prihodnost čim boljša
in čim srečnejša. V objektiv-
nem interesu mladih je torej,
da se zveza komunistov razvija
in usposablja, da bo kot idejna
sila delovnih ljudi tudi v pri-
hodnje sposobna premagovati
težave in usmerjati družbeni
razvoj.

Ker so ta izhodišča vsakomur
več ali manj jasna, tembolj
preseneča dejstvo, da je v Slo-
veniji le 10,4 odstotka mladih
(do 25 let) članov zveze komu-
nistov. Ta številka pa ni nič
ugodnejša v Jugoslaviji — mla-
dih do 25 let je včlanjenih v
ZK 12,6 odstotka. Na drugi
strani pa je med zaposlenimi
Slovenci kar 200.000 mladih ali
35 odstotkov, da o kmečki, di-
jaški in študentski mladini,
ki bi bila zrela za vstop v ZK,
niti ne govorimo.

Če pa primerjamo te števil-
ke še na ožjem področju, reci-
mo v ptujski občini ali pa
kar v naši tovarni, je slika še
bolj porazna. V ptujski občini
je samo 5,9 odstotka mladih
(do 25 let), ki so člani ZK. Ce-
lo za upokojujence je položaj
ugodnejši (6,6%). V naši tovar-
ni pa je med 150 komunisti sa-
mo 5 takih, ki še niso stari 25
let, medtem ko je mladincev v
tovarni čez 200.

Tako stanje in stalna težnja
dviganja starosti komunistov
grozita, da se bo ZK, če ne bo
sposobna preusmeriti sedanje-
ga toka, spreminjala iz idejne-
ga jedra v frakcijo naprednih
sil.

Sklep mladih ob koncu po-
svetovanja je bil, da je čimprej
treba nekaj storiti, da bodo
mladi pričeli bolj množično
vstopati v vrste komunistov.
Saj to, da postaja ZK iz dne-
va v dan starejša, nikakor ni
v skladu s cilji, ki jih ima na-
ša socialistična družba.

Na četrtem posvetovanju, ki
je bilo v Celju, so mladi obrav-
navali kulturno zabavno življe-
nje mladih v delovnih organi-
zacijah. Na tem posvetovanju
so ugotovili, da je od vseh kul-
turno-zabavnih prireditev za
mlade še vedno najbolj privla-
čen mladinski ples. Ponekod je
ples edina zabava mladih. Se-
veda se marsikje ukvarjajo tu-
di z drugimi dejavnostmi, ven-
dar so mladinci menili, da naj
tovarniška mladina goji pred-
vsem športne in rekreativne
dejavnosti, vseh drugih kulturno-
zabavnih panog pa naj se
lotevajo skupno z vaškimi ak-
tivi. Seveda pa si mora mla-
dinsko vodstvo na vse načine
prizadevati, da bi zbudilo pri
mladini zanimanje za kakršno-
koli kulturno-zabavno dejav-
nost, saj bo le tako lahko od-
vrnilo mlade od pohajkovanja
in zapadanja v huliganstvo, ki
je predvsem posledica dolgo-
časja in nezanimanja za svet
okoli sebe, so ugotovili mladi.

Sodelovanje med petimi mla-
dinskimi aktivni obeta, da bo
poživilo dosedanje relativno
mrtvilo v vrstah mladih. Vsaj
to so pričakovali mladi, ko so
pričeli izmenjavati izkušnje
med seboj. Iskreno želimo, da
bi bilo res tako!

Dof

ALI PRAVILNO

(Nadaljevanje s 6. strani)

izraža v: več pravičnih rezulta-
tov z manj napora.

Zanimanje za samega sebe
vas mora pripeljati do želje, da
veste, kakšna je kakovost vaše-
ga dela in kako ga lažje obvla-
date? Toda te želje in namene
morate gojiti. Navadno ljudje
še le med tridesetim in šestin-
tridesetim letom starosti kaže-
jo prostovoljno zanimanje za
izpopolnitev svojih osebnih
sposobnosti. Nekateri seveda
nikoli ne pridejo do tega.

Od petnajstega do petindvaj-
setega leta so ljudje razsipneži
časa in moči. Ker imajo prebi-
tek energije, ne čutijo potrebe
za načrtovanjem svojega dela z
namenom, da bi si prihranili
napor. Učijo se razmeroma lah-
ko in ne iščejo boljših načinov
učjenja. Kupujejo obleko za zu-
nanji videz in zaradi mode, ne
zaradi kakovosti in dolžine upo-
rabe. Ni jim mar vrednost blaga,
ki ga dobe za denar. To so
bolj leta hitrih dejanj, kakor
premišljene sposobnosti. Ne
razmišljajo o uspešnosti in
učinku.

Zgornja vprašanja nam po-
magajo, da dosežemo prej
uspeh kot bi ga sicer. Nekoliko
pozno je pričenjati s tridesetim
letom, čeprav je tudi to bolje
kot nikoli.

Kaj je »učinek«? To je zelo
pogosto napačno uporabljen po-
jem za povečano proizvodnjo
ali znižane stroške, v resnici je
pa to le razmerje med tistim,
kar porabimo, in tistim kar za
to dobimo. »Dober učinek« ne
pomeni, da morate delati s
takšno silo, da vas delo pode-
re. Dober učinek pomeni, da
ste opravili razumno količino
dela na lažji način. Pri strojih
je to odnos med porabljeno
energijo in proizvodnim uspe-
hom in se da natančno izmeriti.

Pri človeku je pa »učinek«
osebna zadeva. Potrebno je, da
uporabi vse svoje sposobnosti,
da pride do uspeha s kar naj-
manj porabe in težave. Zato je
tudi dobro, da na neki način
ocenite svoj učinek, da bi ve-
deli, kako napredujete; vsi lju-
dje to vedno želijo. Če o tem
samo ugibate, lahko pridete do
popolnoma napačnega mnenja.
Domišljavci se precenjujejo,
skromni so prekritični, mnogi
pa tega sploh ne delajo.

Telesni napor je težko meri-
ti, vendar obstajajo postopki,
da na osnovi izdihanega zraka
in njegove sestave izračunamo
porabljeno energijo v kalorijah
za določeno delo. Tako se je po-
kazalo, da je težje vleči neko
breme, kakor ga porivati pred
seboj. Hoja z devetdesetimi ko-
raki na minuto je najracional-
nejša. Zaganje drv porabi dva-
krat toliko naše energije, kakor
hoja po ravnem, ta je pa zopet
petnajstkrat lažja, kakor po
stopnicah navzgor. Hoja nav-
zdol porabi petkrat več ener-
gije kakor po ravnem. Pisanje
na pisalnem stroju porabi ena-
ko energijo kakor pranje poso-
de ali za petino več kakor obla-
čenje. Najbolj primerna hitrost
na kolesu je tista, pri kateri
obrnemo pedale enkrat vsaki
dve sekundi. Pri tem je izkori-
stek le 15% celotne energije,
ki jo dovajamo telesu, in tudi
pri modernem avtomobilu je le
20%.

Ta merjenja kalorij so zelo
znanstvena, vendar ne povedo
ničesar o občutkih napora, dol-
gočasja, obupa, izgube hrapro-
sti in drugih stanjih človeškega
bitja. V delo vnašamo mnogo
več, kot le kalorije telesne ener-
gije; človeška bitja so več kot
stroji za pretvarjanje energije.

Mnoge naloge, ki zahtevajo
težke napore, skoraj ne rabijo
kalorij. Množitev številka na pa-
met kot npr. 382×36 potrebuje
le štiri kalorije na uro. To
energijo da pol orehovega je-
drca in celo zapiranje pisem po-
rabi več kalorij. Za meritve
gnjavljenja, dolgočasne enolič-
nosti ali brezuspešnosti nekega
dela ni merila.

Tak napor ocenimo posredno
po gotovih pojavih, ki jih
spremljajo: glavobol, utruje-
nost, nestrpnost, nespečnost,
nepazljivost, nervoza, nerazpo-
loženje, razdražljivost, boleči-
ne v križu itd. Vse to je lahko
posledica dela, se pa ne izraža
v energetskega obračunu telesa.
To so znaki napetosti, ki jih pa

osebna učinkovitost in sposob-
nost lahko priduši.

Kadar hočemo v proizvodnji
izraziti učinek, uporabljamo ka-
paciteto oddelka ali tovarne. Če
npr. neki stroj lahko proizvede
3000 kosov na uro, delavec pa
napravi le 1500, potem je izko-
ristek komaj 50%. Tak način
ocene ne upošteva niti kalorij
niti napora.

Ta procent mogoče ni prava
mera za oceno učinka, je pa ze-
lo praktičen, ker ga lahko sle-
dimo dan za dnem. Vendar po-
ve več o uporabi stroja ali na-
prave kot o učinku človeka.
Delavec je mogoče sposoben za
zahtevnejša dela, npr. v knjigo-
vodstvu, stoji pa ob avtomatu
in pritiska na ročico. To je iz-
guba, ker ne uporabljamo pri-
rodni dar tam, kjer bo njegov
učinek koristnejši.

Sam način dela, posebno ta-
kega, ki se stalno ponavlja, se
s časom menja in izmalči. Ka-
kor pri vodi, se raven s časom
vse bolj in bolj niža. Delovne
navade izgube višino, padajo
kot teče voda navzdol, dokler
zopet ne uporabimo kompresor-
ja podžige in spodbude.

Delo, ki postane stereotipno
— vsakdanje, je delo majhnega
prenosa, brez pravega cilja. Po-
časni se degradira in izrodi, učin-
kovitost in prizadevnost ohrome.
Začetek tega je popolnoma
naraven in skoraj neopazen: v
naturah delamo bolj počasi,
ker je delavec že utrujen, in ko
se nadure ukinejo, se delavci
ne vrnejo na prejšnjo hitrost
dela, ampak nadaljujejo tudi
ob normalnem delovnem času s
počasnim delom in to postane
osebni standard. Po razdobju
nadur, dopusta in boleznih mo-
rate stremeti, da dosežete svoj
prvotni tempo. Zberite se prej,
dokler ne padete in dokler to
propadanje ne postane trajno.

Če se poboljšajo delovni po-
goji, se dogaja, da dolgo časa
ne pride do poboljšane učin-
ka, ki bi moral slediti tem po-
boljšavam. Ljudje so se naučili,
da delajo na en način — postali
so stereotipni — in so potrebni
meseči, da to premagajo.

Mrtvilo stereotipnosti zelo
izziva prizadevne in stremilive
ljudi. Namerna »postanost« pa je
drug pojav. Delo se namenoma
zadržuje, naredi se le tisto, kar
delavec sodi, da je dovolj, to pa
je znak zelo nizke morale. Po-
jav te »postanosti« je navadno
znak slabega vodstva.

»Postanost« je znak upora
ljudi, po navadi, proti vodstvu
podjetja ali načinu dela. Pri
tem lenoba sploh ne pride v
poštev. Po teorijah bi tu mora-
la pomagati norma, toda v pra-
ksi ni tako, ona včasih celo po-
slabša vso stvar.

Najbolje uporabljajo svoje
sposobnosti ljudje, ki imajo
neki cilj pred seboj. To zelo po-
maga pri delu, posebno če ste
si postavili cilj sami. Če postavl-
lja cilj pred vas vodja, starši
ali učitelj, se pri tem vedno ne-
kaj izgubi.

Previsoko ali preobilno po-
stavljene naloge lahko vzamejo
človeku vso hrabrost, zato je
dobro, da se razdelijo na manj-
še deleže, npr. tedenske ali
dnevne. Prav je, da človek dela
za svoje velike sanje, toda ni
prav, da iz tega napravi moro,
ki ga tlačijo. Svet je več kot na-
vadno delovno mesto.

Kakršen je že vzrok vaše na-
petosti, nikoli ne boste dali naj-
boljšega dela, dokler napetost
ne popusti. Napetost je zavora
vseh nagibov. Stremljenja, želje
in cilji morajo biti usklajeni z
dejanskimi zmoglostmi, da po-
pusti ta zavora. Med drugim je
v vaši bližini vedno eden ali
drugi, ki vam je zoprni, vedno so
tudi taka dela, ki jih ne delate
radi. Od časa do časa so tudi
najboljši šefi ali učitelji sitni
ali celo razdraženi. Dobro je, da
ste pripravljeni tudi na take
napetosti in napore. Če nekaj
že vnaprej pričakujete, bo to
manj delovalo na vašo sposob-
nost. Pomagajte svoji storilno-
sti s tem, da se izogibate nape-
tosti ali da jo prekoračite.

Ljudje dosežejo najvišjo stop-
njo tistega, česar so zmožni, če
uporabljajo svoje najboljše
sposobnosti kadarkoli je to mo-
goče in na najuspešnejši način.
Vaša storilnost bo velika, če
boste imeli voljo da izvršite do-
ločeno delo, če boste vedeli, da
ga morete narediti in končno,
če ga boste tudi res naredili.

Dobro opravljanje kakršne-
gakoli dela zahteva od človeka
samodisciplino in naslednje ve-
ščine:

- zbranos misli (koncentra-
cija),
- dobro izbiranje pravega
branja,
- pomnjenje tistega, kar je
tvoja vredno,
- koristno učenje,
- učinkovito načrtovanje in
organiziranje dela,
- iskanje olajšane načina
dela in
- razvijanje veččin in na-
tančnosti.

O tem pa drugič.

-el

Letno kopališče že odprto

Prvega maja so prvi najvnetejši kopalci že imeli priložnost
zaplavati v topli vodi bazena v Kidričevem. Takrat so namreč
prvič odprli bazen za letošnje kopalno sezono, ki bo trajala
do pozne jeseni.

Prvi vtisi: kopališče in prostor okoli njega sta lepo urejena.
Dela tudi bife, v katerem gostinsko podjetje »Haloški biser«
prodaja alkoholne in brezalkoholne pijače, cigarete, sendviče
itn.

Kopališče je odprto od jutra do večera, ob nedeljah in de-
lavnikih. In kar je najvažnejše: cen niso zvišali, tako da se
bomo lahko tudi letos poceni kopali.

